

Tőkeinjekció szálláshelyeknek

Több mint hétszáz szálláshelyfejlesztési igényt tartalmazó pályázatot támogatott a Magyar Turisztikai Ügynökség a Kisfaludy Szálláshelyfejlesztési Program első ütemében. A közel 45 milliárd forintnyi vissza nem térítendő támogatás célja a turisztikai vonzerőhöz kapcsolódó szálláshelyek minőségi fejlesztése a balatoni, a soproni és a tokaji régióban. A Balatonnál újabb jelentős fejlesztések kezdődhetnek.

A Kisfaludy turisztikai fejlesztési csomaggal minden idők legnagyobb szálláshelyfejlesztési programja valósulhat meg a vidéki Magyarországon – ígéri a Magyar Turisztikai Ügynökség (MTÜ).

A program keretében 2030-ig 300 milliárd forint szálláshelyfejlesztési beruhá-

A Kisfaludy program segítségével Füreden is minőségi szintet léphet a turisztikai szektor

zás valósulhat meg az országban, amelyből 150 milliárd forintot a kormány hazai költ-

ségvetési forrásból, vissza nem térítendő támogatás formájában biztosít.

Az MTÜ most több mint 700 pályázattal kapcsolatban hozott támogatói döntést,

panziók, szállodák felújítása, bővítése, illetve építése valósulhat meg a milliárdokból. A program elsősorban a tematikus szolgáltatások kapacitásának növelését, valamint új szolgáltatások bevezetéséhez kapcsolódó infrastrukturális beruházások elősegítését támogatja.

Az elnyert támogatások jellemzően húsz- és ötvenmillió forint között ingadoznak, de mintegy húsz pályázó prémium minőségű fejlesztéseire ennél lényegesen nagyobb támogatást kapott. Keszthelyen, Siófokon, Szántódon, Hévízen, Tihanyban is jelentős szállásfejlesztések valósulhatnak meg. Balatonfüred is érintett a programban,

több mint 2,5 milliárd forintnyi támogatás érkezik a városba. Tizennégy panzió megújulhat, lesz szállodafejlesztés (a Silver Hotel 137 millió forint támogatást nyert), a Zelna Borászat új, 12 szobás panziót épít, a legnagyobb beruházás pedig az 1,7 milliárd forintból a kemping területén épülő, vízparti, 66 szobás, négycsillagos hotel lesz.

Az MTÜ honlapján megtalálható a támogatott pályázatok teljes listája a <http://kisfaludyprog-ram.hu/cikkek/kisfaludy-szallashelyfejlesztesi-program-tamogatoi-okiratok-39> oldalon.

A Kisfaludy Szálláshelyfejlesztési Program 14 éves futamideje alatt a vidéki szállodák és panziók újulhatnak meg, minőségi szintet léphet a szektor. Olyan beruházások támogatására nyílik mód, amelyek hosszú távon fenntarthatóak és turisztikai szempontból indokoltak.

Martinovics Tibor

Közoktatási és verseny-célokat szolgál a terem

Új tornatermet avattak a Református Általános Iskolában. A 320 négyzetméteres csarnokot két iskola mintegy 220 diákja használja majd a testnevelésórakon, emellett a kézilabda utánpótlás-nevelés számára egyéni képzési, kapusedzési lehetőséget is biztosít az új épület.

A Református Általános Iskola, valamint a Fekete István Speciális Általános Iskola diákjai veszik birtokba az öltözőkkel, szertárral ellátott új csarnokot, amelyet a kézilabda utánpótlás-játékosai is használnak majd.

A beruházás közel 140 millió forintba került, a költségek hetven százalékát a TAO-források biztosították, a fennmaradó részt pedig az önkormányzat állta annak re-

ményében, hogy a tornaterem révén az országosan elismert balatonfüredi utánpótlás-nevelési rendszer tovább színesedik és erősödik.

– Két fontos célt teljesítünk a tornacsarnok megépítésével. Egyrészt tudunk javítani az iskola feltételein, másrészt a kézilabda utánpótlás-nevelés fejlesztéséhez is hozzájárultunk. Lényeges, hogy az iskolák modern környezetet biztosítsanak a diákoknak, ez a folyamat itt jól halad, hiszen a tornaterem építése mellett megtörtént az intézmény külső felújítása, és további fejlesztéseket is tervezünk – vélekedett az átadóünnepségen Bóka István polgármester.

Kontrát Károly országgyűlési képviselő, államtitkár azt hangsúlyozta, hogy a tornaterem fontos szerepet tölt be a jövőben.

(Folytatás a 2. oldalon.)

A borkultúra az identitásunk része

A Magyarországi Borrendek Országos Szövetségének harmincéves évfordulóját ünnepelték a városban. A rendezvény egyúttal a Kárpát-medencei Borrendek első találkozója is volt, amelyen negyvenöt hazai és hét határon túli borrend vett részt. A magyar szőlőfajták és borok világszerte elismertek, a borkultúránk jellegzetes része az identitásunknak – mondta köszöntőjében Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke.

Az Anna Grand Hotelben tartott ünnepségen a borrendek tagjai, térségi borászok, szőlészek, vendéglátó szakemberek és üzletemberek vettek részt, az általuk képviselt mintegy ötven önálló civil szerveződés teljesen lefedi az ország huszonkét borvidékét.

– A borhagyományok életben tartása a nemzeti identitás része. Követnünk kell a szőlőbor ágazati stratégiát, jól pozícionált közösségi márkákkal kell jelen lenni az exportpiacon. A szaktárca elkötelezett az ágazat mellett, 2018–2020 között 14 milliárd forint támogatást nyújtunk a szőlőterületek gondozására – fogalmazott Gál Péter, az Agrárminisztérium piacszerzési fő-

osztályának vezetője. Koczor Kálmán, a Magyarországi Borrendek Országos Szövetségének elnök-nagymestere kiemelte: a szövetség tízezer

tagot számlál, elsődleges céljuk a szakma hagyományainak megőrzése, emellett az idegenforgalom fejlesztéséért is munkálkodnak.

**Fehér asztal mellett
a borászat és a politika
képviselői, balra
Koczor Kálmán**

A rendezvényen elhangzott: a szőlő-bor ágazat több mint negyvenezer embernek nyújt megélhetést az országban. A tavaly megtermelt szőlőből több mint hárommillió hektoliter bor készült, jelentősen több, mint az elmúlt években. Az ágazat fejlődését fenn kell tartani, amihez a gazdák szakértelme mellett szükség van állami támogatásra, marketingre, sőt nemzetstratégiára.

Martinovics

Világszínvonalú üzemet avattak

Átadták a másfél milliárd forintból épült új gyártóüzemét az orvosi diagnosztikai eszközöket előállító 77 Elektronika Kft.-nek.

Varga Mihály pénzügyminiszter az ünnepségen példaeztékűnek nevezte a vállalat fejlődését és tevékenységét. „Itt a példa, fel lehet építeni Magyarországon is egy világ-raszóló vállalkozást. A brandek új generációja van kialakulóban, nagy szükség van az olyan cégekre, termékekre, amelyek az országhoz köthetők – ilyen a 77 Elektronika Kft. és termékeik, amelyek a világpiac 40 százalékát lefedik. A cég élenjár a kutatásfejlesztésben, helytáll a világpiacra, jelentős exportot bonyolít le – ezért az állam a Nagyvállalati beruházási program keretében 350 millió támogatást adott a fejlesztéshez” – fogalmazott Varga Mihály pénzügyminiszter az új balatonfüredi üzemegység átadóünnepségén. Mint hangsúlyozta: a program azon

Konráth Károly, Varga Mihály, Zettwitz Sándor és Bóka István a szalagátvágáskor

vállalatoknak nyújt támogatást, amelyek nagyságuknál fogva kimaradnak az uniós fejlesztési lehetőségekből.

Zettwitz Sándor, a vállalat tulajdonos-ügyvezetője kiemelte: a beruházásnak köszönhetően a vállalat meghá-

romszorozta gyártóterületét, és új gyártósorokkal, gépekkel bővítette kapacitását. A cégcsoport füredi telephelyén a bővítésnek köszönhetően immár kilencvenen dolgoznak.

– Egy huszonhét négyzetméteres lakásban, négy alkal-

mazzal kezdődött a cég története 1986-ban. Ma 720 dolgozónk van, 91 országban van jelen a vállalat, az éves árbevételünk 30 milliárd forint. Mindig az innováció volt a vezérelvünk, meggyőződésünk, hogy ez hozta meg a si-

kert. Megtartottuk azt a családi szemléletet, amivel indulunk, ehhez ragaszkodunk – vélekedett Zettwitz Sándor.

– A 77 Elektronika Kft. a város egyik legnagyobb foglalkoztatója, tevékenysége jelentős adóbevételt hoz. Nagyon fontos az ilyen cégek jelenléte, hiszen csak a turizmusból nem lehet biztosítani a város jövőjét. Köt minket a Balaton-törvény, ezért külön öröm, hogy Zettwitz Sándor úgy döntött, Balatonfüreden fejleszti tovább a cégét – mondta az átadóünnepségen Bóka István polgármester.

Konráth Károly országgyűlési képviselő, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára hangsúlyozta: a világszínvonalat hozta el a vállalat Balatonfüredre, ahol minden feltétel adott a további fejlődésre. A cég és a város törekvései között: az innovációban hisznek – mondta az államtitkár.

A száz százalékban magyar tulajdonú, orvosi diagnosztikai eszközöket – vércukormérő és vizeletvizsgáló rendszerek

– gyártó és forgalmazó cég közel száz országba exportáló high-tech vállalatcsoport. Forgalmuk 2013 és 2018 között háromszorosára nőtt, a forgalomnövekedés pedig kizárólag exportból származik. Az eszközök legnagyobb felvevőpiaca az EU, az Egyesült Államok, Kína és Brazília, de Törökország, Chile, Szaúd-Arábia, Oroszország, Irán, valamint Banglades is jelentős piacnak számít.

Átlagosan árbevételük tíz százalékát forgatják vissza minden évben az új termékek és technológiák fejlesztésébe. Száz mérnök foglalkozik csak a fejlesztésekkel.

Legújabb termékük, az okos vércukormérő készülék világszínvonalat képvisel. A 77 Elektronika Kft. által kifejlesztett automata vizeletüledék-vizsgáló készüléknek a használatához szükséges műanyag küveták gyártása történik Balatonfüreden, a Lapos-telki úton, ahol a cég gépeihez forgácsolt alkatrészgyártás is zajlik.

Martinovics Tibor

2019. március 2-án, szombaton 12 órától a balatonfüredi Blaha étteremben, Arany János születésnapján

ÚJRAFŐZÖTT ARANY-EBÉD

„Jobb ízű a falat, ha mindnyájan esznek.” (Arany János)

Belépődíj: 1 arany (kerek csokoládékorong)
Az ebédért persze fizetni kell!!!
Mondjuk: **4500** pengő magyar forintot

Aranyemenü

Egy korty pálinka a jobb félebből

Csorba leves

ahogyan Petőfi szerette, amikor Nagyszalontán járt.
Kétszer is szedett belőle.

Tócsni lipóti túróval és sajtbarabakkal

Tompa Miska ezzel kínálta Aranyékát, amikor náluk vendégeskedtek a Felvidéken 1855-ben.

Kakaspörkölt túros csuszával

Arany kedvence Nagykörösi is a paprikás csirke volt, de ha kakas jutott a fazékba, még a lúdtollat is eldobta örömeiben.

Marcafánk

A szüleitől örökölt leírás szerint. Az egyetlen hiteles ételrecept, amely Aranytól ránk maradt, s amelyet most mindenki hazavihet emlékébe. (A receptet persze).

Feketekávé

amiként azt Juliska, Arany felesége főzte
Közben, közben

finom nedű, ha nem is afféle ménesi bor Várad mellől,
de ez se rossz pincéből van!

Rádasként:

Hirtling István színművésztől
jó kedélyű Arany-verseket hallunk,
valaki pedig Arany kedvenc hangszereiből,
a gitárból fog szép dallamokat előcsalni

Mi pedig várjuk önöket mint szervezők:

Tóth Györgyi a könyvtárból, Horváth Zoltán az étteremből,
Praznovszky Mihály csak úgy magától, s ezzel részünkről
lezárjuk a nagy sikerű Arany-évfordulót

Majd' elfelejtettük:

Praznovszky Mihály dedikálja a frissen megjelent, Arany és Madách levelezését bemutató könyvét.
(Annak, aki megvásárolja.)

Jelentkezni, de rögvest:
info@hotelblaha.hu
telefon: 06(30)997-2098

Jó borokat ígér a rekordtermés

Rekordév volt a tavalyi. Az elmúlt évtized legnagyobb szőlőtermését szüretelték a gazdák. Jó ízű, kiváló minőségű borok jellemzik majd a balatoni borvidék 2018-as évjáratát – hangzott el Vince-napi borünnepen.

A helyi turisztikai egyesület, a Balatonfüred–Szőlő Hegyközség és a Rizling Generáció szervezte Vince-napok

alkalmából ezúttal is megrendezték a hagyományos, úgynevezett origó kóstolót, aminek legfontosabb célja, hogy a borvidék tapasztalati úton, világos elvárások mentén, minőségileg meghatározhassa önmagát.

Az ország egyetlen regionális borbrandjét, a Balaton Bort adó régióból ezúttal harmincféle olaszrizlinget kóstoltak, közel hetven százalékat jónak is ítélték – ezek a borok jó eséllyel pályázhat-

nak majd a könnyű, ám minőségi olaszrizlingeket kínáló Balaton Borok közé.

Az Anna Grand Hotelben rendezett eseményen dr. Májor János, a badacsonyi kutatóintézet igazgatója értékelt a tavalyi évet: a sok csapadékkal és rekordmeleggel járó év kedvezett a szőlőknek, mennyiségileg és minőségileg is kiemelkedő évjáratot a 2018-as.

– 1901 óta ez volt a legmelegebb év, ennek köszönhetően az elmúlt évtized legna-

gyobb termését szüretelték a borosgazdák. Kiváló minőségű, ízes borok várhatók az évjáratról – mondta előadásában.

A szezonnyitónak szánt Vince-napon a Kisfaludy színpad mellé kitelepült borházaknál poharazni is lehetett. A fiatal borászok közreműködésével idén is megtartották a vesszőáldást, amelyet a Füred Dixieland Band koncertje követett.

MT

Versenycélokat is szolgál az új tornacsarnok

(Folytatás az 1. oldalról.)

– Fontos a mindennapos testnevelés, mert a sport erősíti a közösséget, és fontos az élsport utánpótlásának a gondozása is, hiszen látjuk, mindannyiunk büszkeségére a férfi kézilabda-világbajnokságon négy füredi játékos is szere-

pelt a magyar válogatottban – mondta Konráth Károly.

Rojtos Norbert, a Református Általános Iskola igazgatója kiemelte: az iskola ma már perspektívát adó tanintézmény, népszerűsége egyre nő. Az igazgató ígérte: az infrastrukturális fejlesztések mellé

a színvonalas pedagógiai munkát is biztosítják.

Az ünnepélyes szalagátvágás után a diákok fel is avatták a pályát, nagy örömeikre a 237-szeres magyar válogatott Fazekas Nándornak dobhattak kapura.

A Balatonfüred Kézilabda Sportjáért Közhasznú Alapítvány – együttműködve az önkormányzattal, illetve a helyi kézilabdaklubbal – évek óta részt vesz a város sportinfrastruktúrájának fejlesztésében, ennek keretében adták át a közelmúltban a közoktatási és versenyzési célokat egyaránt szolgáló kézilabdacsarnokot a Lóczy Lajos Gimnáziumban, majd az Eötvös iskola tornacsarnokát – ebbe a sportfejlesztési programba illeszkedik a most átadott új tornaterem is.

Martinovics

BALATONFÜREDI NAPLÓ
Balatonfüred Város Önkormányzatának havilapja

Kiadja a Füred Stúdió Kft.,
8230 Balatonfüred, Kossuth u. 3.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős kiadó: Csorba Kata ügyvezető-főszerkesztő
Telefon: +36(30)216-1768

Fejléc: Pálffy Károly. Fotók: Füred Televízió. Nyomdai munkálatok: Prospektus Nyomda, Veszprém.
Hirdetésfelvétel: +36(30)216-1768. A szerkesztőség jogának tekint az olvasói levelek megrövidítését.
Az olvasói leveleket az alábbi címre kérjük beküldeni: Balatonfüredi Napló szerkesztősége, Füred Stúdió Kft.,
8230 Balatonfüred, Kossuth u. 3. E-mail: furedtv@furedtv.hu
Lapunk a www.furedtv.hu honlapon is olvasható.

Ady-versek Hobóval a kultúra ünnepén

A kultúra mi magunk vagyunk, a közösségünk. Ma tehát magunkra kell figyelniünk, építenünk a kultúrát, ahogy azt kétszáz évvel ezelőtt a füredi polgárok tették – fogalmazott a magyar kultúra napján tartott ünnepi beszédében Navracsics Tibor uniós biztos. A rendezvényen átadták Balatonfüred kulturális díját, amelyet Zsár Éva vehetett át.

– Történelmileg a magyar kultúra egyik fővárosa Balatonfüred. Kétszáz évvel ezelőtt, miközben Kölcsey a Himnusz kéziratát tisztázta, első virágkorát élte Balatonfüred. Itt zajlott a polgári

szetünk vagy a zenénk? A zenénk, amely a leghíresebb magyarokat adta a világnak, és amelyben leginkább lehet mintát venni a magyar génisuszról?

– A kultúra leginkább mi magunk vagyunk. Rajtunk múlik, hogyan marad fent a magyar nyelv, illetve a térben és időben is nagyon erős közösségünk. Az a feladatunk, hogy figyeljünk magunkra. Zajlik egy asszimiláció, az általános igénytelenség a közbeszédben, az emberi kapcsolatokban, ne hagyjuk, hogy ez az igénytelenség kikezdje a kultúrát, építsük azt, ahogy kétszáz évvel ezelőtt tették a fürediek – zárta beszédét Navracsics Tibor.

Az Anna Grand Hotelben rendezett ünnepségen átad-

A felső képen Zsár Éva énektanár-előadóművész, balra Navracsics Tibor európai uniós biztos

kultúra forradalma, a füredi polgárság új kultúrtörténetet nyitott, élte a maga civilizált, európai életét – mondta Navracsics Tibor; az Európai Bizottság oktatásért, kultúráért, ifjúságpolitikáért és sportért felelős biztosa az Anna Grand Hotelben rendezett ünnepségen.

Mi a kultúra? – tette fel a kérdést az uniós biztos. Talán a magyar irodalom? A festé-

ták a Balatonfüred Kultúrájáért kitüntetést, amelyet Zsár Éva énektanár-előadóművész, énekkarvezető vehetett át.

Az ünnepségen a Kaposvári Egyetem Rippl Rónai Művészeti Karának színészhallgatói adtak rövid műsort, majd Földes László Hobo szavalt és énekelt Ady Endre-verseket.

Martinovics Tibor

Zsár Éva a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola elvégzése után 1981-től szolfézs–magánének tanárként helyezkedett el a Ferencsik János Állami Zeneiskolában, melynek alapító tagja. Az 1980-as és 1990-es évek elején ő szerkesztette a Balatoni népdalok CD-felvételt, melyen közre is működött. 1993 és 1997 között musicalstúdiót hozott létre, ahol nemcsak zeneoktatás, hanem hangszeres tanítás, drámajáték és táncos munka is folyt. 1999–2000-ben a balatonfüredi Lóczy Lajos Gimnázium énekes kamaragyűjtésével Helikoni Aranyérmet nyert. Nevéhez fűződik a Brillante Éneklő Egyesület és a Füredi Dalszínház létrehozása. Kórusával számos fellépése volt országszerte, sőt külföldön is. Sok tanítványa került zenei pályára, közülük néhányan országos vagy megyei versenyek résztvevői, helyezettjei.

Zsár Éva mai napig tanít, énekel, jelenleg is két énekkart vezet. A városért kifejtett sokszínű és sokoldalú tevékenysége elismeréseként vehette át a Balatonfüred Kultúrájáért díjat.

Térségi együttműködés

Veszprém és a Balaton-part lehetőségei az EKF 2023 vonatkozásában

Az Európai Unió által kijelölt, független, tíztagú nemzetközi szakmai zsűri december 14-én döntött úgy, hogy 2023-ban Veszprém és a balatoni térség lehet Európa 66. kulturális fővárosa.

A lehetőséget megsokszorozza, hogy a Brexit miatt Anglia elveszítette a rendezés jogát, ezért az eddigi gyakorlattól eltérően 2023-ban minden reflektorfény egy helyszínre, a magyar régióra vetül majd. A nyertesek jelenleg arra várnak, hogy a nemzeti erőforrások minisztere jóváhagyja és kihirdesse a nemzetközi zsűri döntését. A 4+1 éves projekt megvalósításáról a nyertes pályázatot készítő zrt. vezérigazgatójával, Mészáros Zoltánnal beszélgettünk.

– Milyen jelentéstartalommal bír az Európa Kulturális Fővárosa (EKF) cím?

– Az EKF az Európai Unió egyik befolyásos kultúrpolitikusa, Melina Mercouri egykori görög kulturális miniszter, színésző ötlete nyomán egy több mint két évtizede tartó sorozat. Az európai népek sokszínűségét, ugyanakkor közös elveit és kulturális azonosságait hivatott felmutatni, erősítve az európai identitást. A titulus minden évben két város számára elnyerhető: az egyik az unió régi országai közül kerül ki, a másik pedig a később csatlakozott országokból. Hét angol város meglehetősen sok munkát fektetett a pályázatuk elkészítésébe, majd napokkal a pályázati határidő előtt közölték velük, hogy nem indulhatnak. Így 2023 valóban egyedülálló év lesz, hisz Veszprém és a bevont Balaton-regió kapja az összes figyelmet.

Az EKF-cím viselője egy város, de lehetőség van a régió bevonására. Két elhíresült példát említenék: Marseilles és Provence – ami sok tekintetben hasonlatosnak mondható velünk –, valamint Essen és a Ruhr-vidék esetét.

– Mivel pályáztak?

– Az EKF-projektek fő kérdése az, hogy miként lehet

A VeszprémFest keretében világsztárok lépnek színpadra a Szentháromság téren

Lazulás a Művészetek völgyében

kulturális eszközökkel a városban és a régióban élők életminőségét javítani, miként lehet a hagyományos kulturális fogyasztók rétegét bővíteni, s azok számára is attrakciót véghezvinni, akik nem járnak színházba, koncertekre vagy fesztiválokra. Egy szétszabdalt régió bevonása minden tekintetben nagy kihívás. Több száz kisebb-nagyobb települést érint a pályázatunk, amelyek sok esetben egymással sem működnek együtt. Kulturális szolgáltatások létrehozásával belőlük próbálunk közönséget és közösséget építeni. At akarjuk törni azokat a falakat, amiket minden település maga köré épít. Ez sok európai település esetében

sem sikerül, de szerintem mi azért kaptuk meg az EKF-címet, hátha nekünk sikerülni fog, és jó példát tudunk mutatni Európának. A százoldalas pályázatunk az internetről is letölthető, amiben számos programelem szerepel, de korántsem biztos, hogy ezek mindegyike megvalósul, és tovább is bővíthet a kör. Most következnek az az időszak, amikor várjuk a régióban élő, kulturális kérdésekről gondolkodó civil szereplőket, rendezvényszervezőket és önkormányzatokat EKF-szemléletű projektjeiket. Nyitott fülekre, segítő kezekre és némi pénzre is számíthatnak.

– Úgy tudom, hogy Veszprém elsősorban nem gigamé-

retű infrastrukturális fejlesztéseket tervez, hanem több ezer kisebb-nagyobb program, rendezvény valósulhat meg a régióban.

– Így van, sok esetben mikroléptékű projektről van szó, amit nem mi találtunk ki: 2016-ban Wroclaw hirdette meg a microgrants programot. Kifejezetten a helyi, kis civil szervezeteknek, asztaltársaságoknak, kártyakluboknak, női egyleteknek egy nagyon egyszerű, egyoldalas, az érdeklődők elé minimális adminisztratív akadályt görgető pályázatot írtak ki. Amelyek megfeleltek a feltételeknek, azok maximum ezreureós támogatást kaptak.

Ennek segítségével több száz helyen tudtak belobbanítani kulturális aktivitásokat, amit mi is szeretnénk: a vidéki kolostorkert udvarában pop up mozi ugrott fel, nyugagyakat vettek, és kinyitották a kapukat. Esetenként egy városrész baráti köre péntekenként nyitott kapuk délutánját szervezett: betettek a kertbe két széket meg két asztalt, valaki teát készített, és meghívta a korábban ismeretlen szomszédját vagy utcabelijét, mások a pingpongasztalt vagy a csocsót tolták ki a garázból, és elkezdtek játszani, a harmadik kávéval kínálta őket, a negyedik süteményt sütött, az ötödik a pizzakemencét gyújtotta be. Tehát közösségépítés ügyében nem kell feltétlenül grandiózus projektekre gondolni.

Minden tekintetben lényeges a bezárt kapuk kinyitása, saját magunkon belül is. Nézőpont- és attitűdváltást céloztunk meg, nem véletlenül lett a Beyond, vagyis a túllépés a jelszavunk. Az ötven-hatvan projektötletünk között szerepel balatoni vízi színpad és grandiózus amfiteátrum építése a Balaton északi partján, de mondanék más példát, aminek személyesen én is élharcosa vagyok. A veszprémi Hangvillában működik színház, fellépnek a Nemzeti Filharmonikusok, egy évben 280–300 estén rendezvény van a nagyteremben.

(Folytatás a 4. oldalon.)

Az utcazene-fesztivál évről évre tömegeket vonz a veszprémi belvárosba

(Folytatás a 3. oldalról.)

De rengeteg ember él a régióban, akik már eleve azt az akadályt sem tudják leküzdeni, hogy elhagyják a településüket. Barnagról például este hét körül indul az utolsó busz Veszprémbe, visszafelé pedig talán kilenckor. Az EKF-nek és a regionális együttműködésnek az egyik nagy célja, hogy ezen próbáljunk javítani.

Másik kérdés a szezonális. Ne gondoljuk, hogy Európa nagy desztinációiban, például Toscanában, Provenceban vagy a Loire-völgyben nem gond a szezonális. A lépték persze más: ott hat hónapig tart a szezon, a Balatonnál megoszlanak a vélemények másfél és három hónap között. Július-augusztusban a jól menedzselte, stratégiaileg felépített, kulturálisan sokszínű Füredre ki lehet tenni a megtelt táblát, s a helyiek egy része már a párizsiakhoz hasonlóan úgy tartja, hogy ebben az időszakban jobb elköltöznük a lakóhelyükről. Egészen más a helyzet, ha csak tíz kilométerrel megyünk arrébb. Nagy regionális egyenlőtlenség mutatkozik, de összességében a szezonon kívül hasonló képet mutatnak a települések. Veszprém júliusban, a fesztiválszezon közepén úgy néz ki, mint egy pezsgő nagyváros, de már augusztusban is más a helyzet.

Az EKF egy olyan projekt-ösztönző rendszert szeretne kialakítani, amivel az elő- és utószezonban lévő vállalkozókat, civileket és önkormányzatokat bátorítjuk, hogy rendezvényeket valósítsanak meg, és ehhez pénzt is tudunk adni. Egész éves Balatonról beszélünk, miközben májusban vagy most alig találunk nyitva lévő éttermet, ha kicsit arrébb megyünk. Ha valaki április-májusban, vagy október-november-decemberben szeretne hiánypótló rendezvényt szervezni – akár a befagyott Balatonon, az elhagyatott strandokon –, és beleillik a stratégiánkba, számíthat rá.

Veszprém kilép a határai közül, s nem önmagában akarja ezt a pályázatot megvalósítani.

– *Ejtsünk szót a nagyobb volumenű tervekről is.*
– Rendezvényszervező vagyok, ezért két dolgot emelnék ki, ami a szívem csücske. Egy olyan léptékű előadótér szeretnénk, mint kis túlzással a veronai aréna, vagy a Berlin mellett, az erdő közepén lévő, 24 ezer fős rendezvény- és koncerttér, Waldbühne. Mi

A balatonfüredi Anna-bál reneszánszáét éli

tíz-tizennégyezer fő körül megállnánk. Hiányzik a régióból egy olyan tér, ahol akár egy gigantikus Aida-előadást lehetne megvalósítani, vagy meghívni egy A kategóriás világsztárt Barbra Streisandtól Stevie Wonderig. Nekik nyáron ne a Papp László Arénában kelljen fellépniük, amikor úgyis mindenki a Balatonon van. Vannak hétvégék, amikor 1–1,2 millió ember van a tó partján és vonzáskörzetében.

Másik prioritás, hogy miként lehet a fine artot, a magas művészetet a fiatalok számára is érthetővé tenni. Legyünk őszinték: a fiatalok általában kevésbé érdeklődnek mondjuk a kortárs képzőművészet iránt. Az ember a párizsi Louvreban két óra alatt végignézi az impresszionistákat, zsong tőle a feje, s nem is emlékszik az első teremre. Nem mi találtuk ki, de szeretnénk megcsinálni az első közép-európai digitális múzeumot, aminek az a lényege, hogy az eredeti műalkotások fizikailag nincsenek jelen. Párizsban egy elhagyott iparcarnokban projektorok segítségével óriási méretű digitális képeken és LED-falakon láthatók az alkotások. Komponált, zenére írt, félórás attrakció, tízméteres képek között. Nem kell hozzá sok millióért kibérelni a képeket, nem kell bankgarancia után rohángálni, mert a digitális képek szabadon használhatóak. Ez egy olyan modern formanyelven prezentált képzőművészet, ami a fiataloknak akár az osztálykirándulások alkalmával is izgalmas lesz. Ki ne lenne kíváncsi arra, hogy mondjuk Vidnyánszky Attila, Eszenyi

Enikő, Alföldi Róbert vagy egy nemzetközi figura hogyan rendez meg egy Munkácsy-, Csontváry- vagy Klimt-kiállítást. Este hatkor lekapcsolható, tizenegyől pedig lehet belőle mondjuk egy elektronikus dance hallt csinálni, ahol tobzódhatnak a fiatalok is akár.

Felmerült, hogy a számítógépes játékok barlangjává alakítjuk át az egykori litéri erőmű katakombáit, ahol az odatévedők 3D-s reality-világban tudják lövöldözni a szörnyeket vagy kergetni a sellőket. De szélesed-koncerteket is tervezünk: a Balatonon húsz-harminc napon teljes szélséden van, ilyenkor színházi, balett- vagy pantomim-előadást, koncertet lehet tartani, a helyszínt pedig csak vízi eszközökkel (vízibiciklivel, kajakkal, kenuval vagy hajóval) lehet majd megközelíteni. Vagy átépíthetünk egy uszályt színpaddá, amit minden nyári napon más strand elé vontatunk, és este hétkor történik valami a színpadon.

– *Kiküszöbölhető lesz, hogy a Balaton-part az EKF-projekten ne árnyéka legyen Veszprémnek?*

– Hatalmas viták voltak ezzel kapcsolatban, és a fő ellenérv az volt, hogy a Balaton ki fogja énekelni a saját Veszprém szájából, mert Európából talán jobban látható. Szerintem a kettő kölcsönösen kell, hogy erősítse egymást egy észszerű együttműködés mentén. A Balaton felértékelésében, kulturális értelemben való régióvá fejlesztésében Veszprém is érdekelt, hogy együtt emelkedhessünk fel.

A Művészetek völgye programjai egybeforrtak Kapolcs névvel

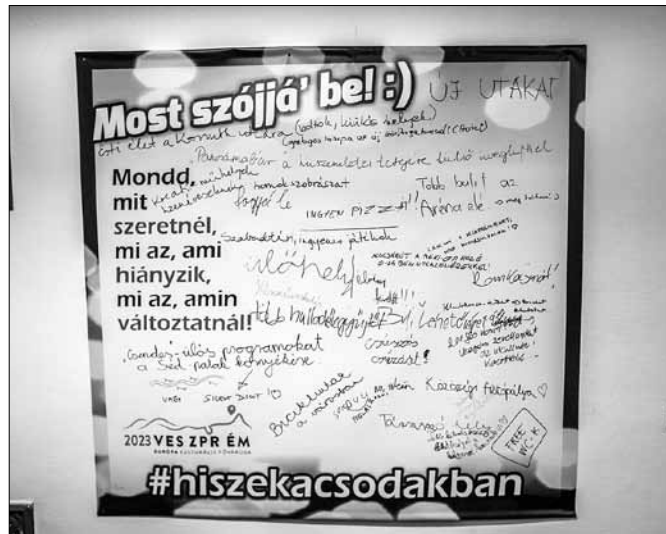
Ahogy Essennel együtt a Ruhr-vidék valamennyi városa értette ennek a jelentőségét: korábbi bányászvárosokat teljesen más arculattal sikerült felruházniuk. A kölcsönösség rákényszerítheti a feleket az együttműködésre. Három éve dolgozunk ezen a projekten, rengeteg kistépülés polgármesterével, civil szervezetek tagjaival, vállalkozókkal, borászokkal, étterem-tulajdonosokkal találkoztam, akik látják a lehetőséget, hogy – némi túlzással – a régiónk Közép-Európa Provence-a legyen.

A Veszprém–Balaton 2023 Zrt. tulajdonosai között ott van Füred és több balatoni önkormányzat, a Balatoni Szövetség, a térségi turisztikai kft. és a Balatoni Kör is, rajtuk keresztül például harminc település vállalkozóinál lehetünk jelen, akiknek a családja a turizmusból él. De tulajdonostársunk az Élterő Balaton-felvidékért Egyesület is, aminek a soraiban ott van az elmúlt öt-tíz évben megmozdult östermei világ: sajtósok, szörp- és lekvárkészítők, vagy két-három hektáron gyümölcstermesztéssel foglalkozó családok. Az unióban nagyon fontos szerep jut ezeknek a családi alapú vállalkozásoknak, fejlesztik, támogatják őket, növelik a piaci ismereteiket.

A feladat tehát egy sokrétű, sokszínű és izgalmas régióban az anyahajót egy irányba állítani, de szerintem jó lehetőséget kaptunk hozzá.

– *Mekkora költségvetésből dolgozhatnak?*

– Két dolog nem közismert a Veszprém 2023-mal kapcsolatban: az aktivitások legizgalmasabb éve 2023 lesz, de ez

Veszprém nyitott a lakosság ötleteire, igényeire

Borheti pillanatkép a Tagore sétányról

egy 4+1 éves projekt, vagyis ez év január elsején elkezdődött az időszámításunk. Novemberben már érkeznek az uniós szakemberek, akik az eltelt időszakot fogják monitoringozni. Túl sok időnk tehát nincs ünnepelni magunkat, a győzelem üzenete, hogy el kell kezdenünk dolgozni. A másik kevésbé tudott tény, hogy bár az EKF egy uniós cím, de a pénzt nagy hányadában nem az unió adja hozzá. A Melina Mercouriról elnevezett díjat a győztes városok pályáztatják meg az uniótól, ez egy másfél millió eurós összeg. A költségvetésünk 50-60 százalékat a központi kormányzat biztosítja, 15-25 százalék közötti Veszprém város hozzájárulása, illetve a régiós önkormányzatok is önrészt biztosítanak az ötleteik megvalósításához. Csak a mikropályázatok esetében lehet szó százszázalékos EKF-finanszírozásról. Programfinanszírozásra 30-33 millió eurót számoltunk, kulturális infrastruktúrára pedig 60-63 millió eurót, amiből nem lehet utófinanszírozni. Összességében 30 milliárd forint szerepel a pályázatunkban, öt évre, a régióval együtt, amihez különféle uniós pályázatokon lehet még forrást szerezni. A költségvetési részből egyelőre nem született döntés a központi kormányzat részéről.

– *Pénzügyek tekintetében a pécsi fiasco erős példa arra, hogyan nem érdemes egy EKF-programot végigcsinálni. Ott a politika súlyosan belenyúlt a megvalósításba, miként lehet ezt ön szerint kikerülni?*

– Pécs még a korábbi rendszerben nyert EKF-címet: nem zsűri döntött a pályázatokról, hanem a kormány. Mi egyébként jóban vagyunk Péccsel is, több tapasztalt, nemzetközi tanácsadóval dolgoztunk. A mi

egyik tanácsadónk Pécsen volt igazgató, tehát a tapasztalataik már beépültek a mi pályázatunkba. Az unió sem támogatja már azt az infrastruktúra-építési dominanciát, ami Pécs esetében 80-90 százalékos volt, az önkormányzat ezeket nem tudta fenntartani, s ha az állam nem lépett volna közbe, akkor a város csődöt jelentett volna. Ez intő példa.

Az a célunk, hogy 2023. december 31-én, amikor lekapcsoljuk a villanyt, akkor a programjaink java tovább éljen. Veszprémbe például szeretnénk egy kis befogadóképességű kultumozit kávézóval, ami közösségi térként is működne. Rögtön az elején szeretnénk egy olyan kulturális vállalkozót találni, aki beszáll, társunk lesz és üzemelteti, s ha 2023 után elengedjük a kezét, akkor is működőképes legyen a hely.

Szerintem Magyarországon a politikát semmiből nem lehet kivonni. Eleve a helyi önkormányzat is egy politikai alapon létrejött testület. Ugyanakkor én úgy érzem, hogy az EKF nem csupán egy európai ügy, de valódi nemzeti ügy is, és ilyen értelemben a hagyományos napi politika felett kell, hogy álljon. A veszprémi önkormányzat ezzel a projekttel eldöntötte, hogy a saját hajóját minimum középtávon a kulturális ügyek felé fordítja, és az identitását az EKF-ből fakadóan szeretné meghatározni. E mögé a városi önkormányzat milliárdos nagyságrendű forrásokat fog tenni. Nyilvánvaló, hogy stratégiai kérdésekben az érdekvégyesítés kiemelten fontos, de szakmai kérdésekben a professzionális munkavégzésre alkalmas szervezet működésében, és a sikeres végrehajtásban érdekelt az önkormányzat is.

További információk: 2023veszprem.hu

Mórocz Anikó

Rozé-, rizling- és jazznapok Veszprémbe

Úgy éltem, ahogy szerettem volna

Fa Nándor saját készítésű hajójával, a Spirit of Hungaryval 2016-ban, vagyis 63 évesen harmadszor indult el a Vendée Globe egyszemélyes, nonstop Föld-kerülő vitorlásversenyen. A mezőny legidősebb versenyzőjeként 93 nap 22 óra 52 perces idővel a nyolcadik helyen ért célba. A vitorlázó-hajóépítő balatonfüredi látogatása kapcsán arról is beszélgettünk, hogy a franciák vajon mitől jobbak másoknál, milyen szintre tudnak fejlődni különböző hajóskultúrák, hogy épül fel egy csapat, és hol vannak a fő bázisok.

– Jelenleg két helyre koncentrálódik a világ vitorlázótársadalma, mindkettő francia és bretagne-i. Az egyik Lorient, a másik Port la Forêt. Ezekbe a csapatokba kívülről bekerülni nem nagyon lehet. Nekem barátaim ők, mégsem lehet lépést tartani velük Magyarországról. Ha érdemben akarnék velük versenyezni – mint ahogy már nem akarok –, ahhoz oda kellene költözni közéjük. Korábban, 1997-ig ott éltem, aztán hazajöttem „normális” szárazföldi, vállalkozói életet élni. Ezzel együtt el is zártam azt a világot és lehetőséget, fontosabb volt számomra, hogy a gyerekeimet magyar gyökerűnek neveljem. Nem ért nekem az a szakmai tudás annyit, mint amennyit emberileg veszítettem volna vele. Itthonról szemlélve, versenyzőként azt a világot megérteni sem lehet, nemhogy felvenni vele a versenyt.

– Az nagyon elképzelhetetlen, hogy a Balaton partján tornaórák keretében a gyerekeket vitorlásba tegyék, és kivigyék a vízre, ezzel adva nekik vízismeretet és -szeretetet?

– Ez azon múlik, hogy az itteni emberek mit akarnak – a pedagógusok és a tanároknak –, és mi van a városrendben. Franciaországban azt láttam, hogy a vitorlázás kötelező tananyag. Hat-nyolcéves gyerekek már az óceánon vitorlázhatnak Optimistekkel. Tizenegykét éves korukra ezek a gyerekek mindent tudnak. Képzeld el, hogy a Vendée Globe tananyag: minden gyerek kötelezően választ magának egy skippet, akinek köteles követni a pályáját, a navigációját, az eseményeit, és arról ír jelentést, illetve felel, hogy a skipperre mit miért csinált, vagy milyen körülötte az időjárás. Általános iskola alsó tagozatán erről házi feladatokat írnak, amit imádatlansággal csinálnak. Nem egy ottani iskolában én is tartottam élménybeszámolót, láttam, hogy ennek a bűvöletében nőnek fel.

Amíg nálunk egy-kétszáz profi pályavitorlázó van, addig ott néhány százezer, s néhány tízezer óceánversenyző, amiből méríthetnek. Ott áll mögöttük egy hatalmas hajóipar,

egy versenyzői és hajóskultúra, meg egy irdatlanul erős szponzori háttér. Amilyen erős a médiája ennek a világnak, olyan erős a szponzoráció, mert mindenki tapadni akar mellé. Ott normális dolog egy olyan költségvetés, ami az enyém hatszorosa. Egy szólóteljesítményük mögött negyven-ötvenfős csapat van, az összes infrastruktúrával és szaktudással. Tervezőirodák, hajóépítő cégek óriási műhelyekkel. Mindent tudnak a technológiáról, ami a világban megjelenik, az mind ott születik meg. Ha La Rochelle-ben leülök egy kocsmába, akkor biztos, hogy jobbról egy tervező, balról egy vitorlázó ül mellettem, átvitatkoznak rajtam, és hallom, hogy mit beszélnek a legújabb fejlesztésekről. Ott nem lehet nem tudni, itt meg nem lehet tudni. Ezt a különbséget egy bizonyos szintig lehet csak áthidalni hősiességgel, áldozatvállalással és nagyon sok munkával, de annál feljebb nem lehet jutni.

– Miért választotta a szólóvitorlázást? Ez egy elég magányos műfaj, ami nagyon sok fegyelmet kíván.

– Nem biztos, hogy látszik rajtam, de én minden értelemmel egy nagyon fegyelmezett ember vagyok. Ha valamit megfogok, és odébb teszem, azt is fegyelmezetten csinálom. Mozdulati fegyelem és gondolati fegyelem nélkül ezt a világot nem is lehet élni. Már nem élnék, ha nem ilyen lennék. Hogy miért szóló? Akkor is imádtam az egyedüli vitorlázást, amikor Finn Dingivel versenyeztem, később pedig az óceáni szólóversenyzés

Fa Nándor és a Vendée Globe vitorlásverseny küzdelmes pillanatai

fogott meg. Nekem az egyedüllet nem azonos a magány-nal. Az egyedüllet nagy gazdagságot jelent, ha valaki nem sívár lélek, márpedig én nem vagyok az. Jól érzem magamat a saját társaságomban.

Vágytam csapatvitorlázásra, próbáltam több szindikátust gründolni, de mindig megfeneklettem. Valahogy a legvégére, mire mindenkinek oda kellett tennie magát, elfogytak mellőlem a lelkek. A Balatonon rendkívül jó vitorlázók vannak, de emberileg és szakmailag nagyon más a balatoni vitorlázókultúra, mint az óceáni. Nálunk világsvonalú az olimpiai pályavitorlázás, de az az offshore vitorlázás, amit én csináltam, az nem. Néhányan alacsony szinten kapirgálják, de ez az adottságainkból jön: a létszámunkból, a gazdasági erőnkéből, a kultúránkból. Azért léptem ki, mert vágytam mást csinálni, aztán ennek a körében éltem. Szerencsés időszakban csatlakoztam be a hatvanlábás hajók világába, mert a tudásom együtt fejlődött az osztállyal. A kezdet kezdetén szálltam be, és együtt nőttem velük, még akkor is, amikor már itthon éltem, mert figyeltem, és most is rendszeresen kint vagyok a barátaimnál. A második énem-lényem, a második otthonom ott van kint az óceánon.

– Mire tanította meg az öt Föld-kerülő út?

– Leginkább önmagamra. Az emberek nagy része nem

tudja önmagáról, hogy kicsoda, miért van a világon, mit és hogy kellene csinálnia. Jelen-tem: én sem tudom, de talán többet tudok, mert a kérdéseimre már húsz esztendeje keresgélem a válaszokat. Többet meg is találtam, még ha ezek kompromisszumos válaszok is. A saját szellemi képességeinkbe bezárva keressük a válaszainkat, s ez az emberi képesség nem végtelen. Korlátolt mennyiségű tudást szerezhethetünk, bizonyos dimenziókba érzékelünk, értünk a világból, sok egyebet viszont feltehetőleg nem. Ez önmagában is egy irdatlan tudás- és tapasztalathalmaz, próbáltam a magam számára a legtöbbet felfedezni, megérteni, és eljuttatni valahova. Ez nem sok, de segít jobban és könnyebben élni. Kiegyensúlyozottabban élek, mint sok más honfitársam, mert világletemben úgy éltem, ahogy szerettem volna, teljesítettem, amit ki-

tűztem magam elé, és elége-dett vagyok.

– Úgy tudom, hogy sokat olvas – mit?

– Két kedvenc területem van: a történelem és a filozófia. Sok helyen ez a kettő egybefolyik. Ha az ókori filozófusokat és történetírókat olvassa az ember, abból kikeredik egy világ, egy kultúra. Ha Homéroszt olvasom, abból kiderül számomra, hogy mi az ember, mire képes, mit tud alkotni, teremteni, és milyen érvek mentén képes azt egyetlen mozdulattal elpusztítani. Ez ma sem változott semmit: az emberi elme fantasztikus, az emberiség egy nagyon kicsi része alkot, kutató, előrehalad, a többség meg jó esetben nem pusztít. Az egész héthetmilliárdos társadalom abból a mezsgyéből él, amit egy szűk réteg kikutat, felfejleszt. Mindig rosszul vagyok attól, amikor semmihez nem értő emberek kritizálnak magas technoló-

giai szinten évtizedek, évszázadok óta fejlesztett dolgokat. Mindezt nyugodt lélekkel tesszik, a tudatlanság teljes önbi-zalmával. Meg kell értenünk őket, és toleránsnak kell velük lennünk. Érdekel a mai filozófia is, bár azt már kritikusán olvasom. Elég tisztán látom az emberiség útját, bár azt nem tudom, hogy merre halad, mi jön ki belőle, de izgalmas.

– Vannak még grandiózus tervei?

– Nincsenek, de a kicsik is fontosak. Évtizedekig mások segítettek engem, hogy az álmaim megvalósuljanak. Most kifejezetten tudatosan úgy élek, hogy próbálok másokat segíteni az ő álmaik megvalósításában. Korábban engem szolgáltak, most én szolgálók: a családomat, a barátaimat, segítem azokat, akik erre megkérnek, s ez nekem legalább akkora érték, mint amikor nekem segítettek.

Fókuszban a kortársak

Kortárs írók, egy nagy klasszikus, Ottlik-lap diákokkal és Lyukasóra a könnyedség jegyében. Rendezvénysorozat a magyar széppróza napján Balatonfüreden. Programok, amelyek alkalmat adnak arra, hogy a hazai kortárs szerzők a figyelem központjába kerüljenek.

A február 15–18. között zajló programsorozat vendége lesz *Szilasi László* író, aki megírta a hazai irodalom egyik legmeggrázóbb művét, Karinthy skandináv utazását megidéző, a halálos betegséggel való drámai küzdelmet, az elvesztett tudatot megérteni és feldolgozni akaró Luther kutyáit. A szerző Balatonfüreden Amíg másokkal voltunk című könyvét mutatja be. Három kisregény, amelyből három arc néz ránk: Babits Szegeden, Jókai a levert forradalom utáni bujdosás idején, és Besse-nyei György Tiszabercelen, a magyar vidék pusztaságában.

Száraz Miklós György József Attila-díjas író Székelyek című művelődéstörténeti kötetéről beszél majd. Az író a történelemben ágyazva igyekszik megismertetni velünk a székely népet, melynek saját földje, himnusza, zászlaja,

Szilasi László író is Füredre látogat a széppróza ünnepén

szent hegye, és ami a legfontosabb, saját szabadsága van.

A könnyedséget, a műveltség és a laza anekdotázás összekapcsolását a Lyukasóra hozza Füredre. Az irodalmi csevejen ezúttal a prózáé és az íróké lesz a főszerep. Novellákból, kisregényekből, ön-életrajzokból vagy éppen felnőttmesékből választott idézetek, szellemes gondolatcserek, amolyan irodalmi kávéházi hangulat várja az érdeklődőket. Akik mindezt celebrálják: *Lackfi János, Vörös István, Nyáry Krisztián* és vendégeik: *Mátyus Aliz* és *Kéri Kitty*.

Es persze a széppróza ünnepén megidézik magát Jókai

Mórt is, aki korának egyik legkorszerűbb irodalmára volt, az első, modern értelemben vett hivatásos prózaírónk, aki bátran használta a korabeli médiumokat is. A tengeri szöveg azonban nem savanyította be az író, aki nemcsak szemlélte, de élte is az életet. A balatonfüredi tópartot távcsővel kémlelő, előszeretettel borozgató, a házasságából ki-kikacsintó, szerteágazó érdeklődésű Jókairól így aztán mindig lehet valami újat mondani.

Ezúttal *E. Csorba Csilla* művészettörténész, a Petőfi Irodalmi Múzeum főmuzeológusa és *Kalla Zsuzsa*, a PIM

gyűjteményi igazgatója tesz erre kísérletet, bemutatják az íróról szóló, új, beszédes című – Egy ember, akit még eddig nem ismertünk – gyűjteményes albumukat.

Az ünnep kapcsán a szervezők egy új kezdeményezéssel is előálltak. A város nyolcadikos, illetve első gimnazista diákjait arra kérték, hogy ragadjanak tollat, és Esterházy Péter Ottlik-lapjának mintájára írják le Jókai A magyar Tempevölgy című novelláját egyetlen A4-es lapra. Az így kézírásra és olvasásra bírt diákok évről évre elkészülő lapjait kiállítják majd.

A magyar széppróza napja programjait február 15–18. között tartják Balatonfüreden. A részletes program elérhető a város honlapján: <https://balatonfured.hu/>

Ellentétben a magyar drámával és a magyar költészettel, a prózának eddig nem volt külön ünnepnapja. A Magyar Írószövetség tavaly kezdeményezte, hogy minden évben Jókai Mór születésnapján, február 18-án ünnepeljük a magyar széppróza napját, amihez a város immár másodszor csatlakozik. (A magyar próza napját április 14-én, Esterházy Péter születésnapján ünnepeljük.)

Martinovics Tibor

Újraindul a program

A Vasárnapi Vízit rendezvénysorozat Fabacsovics Zoltán szervezésével többéves múltra visszatekintő programsorozat volt, melyen hónapról hónapra különböző témákat érintett.

Előadást tartott *dr. Márfi Gyula* érsek, *dr. Korzenszky Richárd*, *Huszár Pál*, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának világi elnöke, de sor került *dr. Munkácsi János* El Camino úti beszámolójára, és *dr. Szabó Tamás* ismertetőjére a Mária-zarándokútról. Világi témákat érintő előadások is voltak, többek közt *dr. Cserny Tibor* vetített képes előadása Izlandról, vagy *Kositzky Attila* nyugállományú altábornagy előadása Horthy István haláláról.

A rendezvénysorozat két-éves szünet után idén újraindul az Arácsért Alapítvány és a Szent Benedek iskola szervezésében. Az első rendezvény február 17-én 17 órakor *dr. Korzenszky Richárd* OSB em. perjel előadása lesz Európa – családok nélkül?! címmel.

Márciusra *Porga Gyula*, Veszprém polgármesterének a meghívását tervezik, aki arról tart előadást, hogyan és milyen céllal nyerte el Veszprém az Európa Kulturális Fővárosa címet. Áprilisban *Lóczy Lajos* életét és munkásságát bemutató előadás lesz, míg május 26-án *Dasek Viktor* plébános úti beszámolóját hallgatják meg az érdeklődők. **BFN**

Világsztárok lépnek fel az Open Road Festen

A Europe és a Deep Purple egykori énekese Alsóörsre látogat

Rockikonok találkozóhelyévé avanszál a 20. születésnapját ünneplő Harley-Davidson Open Road Fest. Június 5-9. között Alsóörse érkezik az 1980-as évek egyik legmeghatározóbb himnuszát jegyző Europe, akik ráadásul most egy színpadon állhatnak a Deep Purple egykori énekeseivel, a legendás Glenn Hughes-zal.

Joey Tempest és *John Norum* kisebb-nagyobb kihagyásokkal ugyan, de negyven éve zenél már együtt. Ez idő alatt világszerte ismertté váltak a Europe zenekar élén, és ők jegyzik a 80-as évek egyik legismertebb, máig népszerű rockhymuszát, a The Final Countdown is, amely annak idején egyszerre 25 országban vezette a slágerlistákat. A zeneszék elmondása alapján már a dal elkészítésénél érezték, hogy valami különleges születik, akárcsak legújabb albumuk, a 2017-es Walk on Earth című dala esetében. De hogy valóban felérhet-e ez a szerzemény a legnagyobb slágerhez, az csak a rajongókön múlik. Egy biztos, a Europe 2015-ben már megrengette a vasparipákat a Balaton partján, a jubileumi fesztiválra azonban még nagyobb bulival

Glenn Hughes neve garancia az igazi rock 'n' roll-zúzásra

és új dalokkal is készülnek. A Europe két alapítóját a 70-es években népszerű zenekarok inspirálták, akinek koncertjeire együtt jártak még tiniként. Ilyen volt Thin Lizzy, az Ufo, a Led Zeppelin és a Deep Purple is. Izgalmas tény, hogy épp ez utóbbi zenekar egykori nagyjágyújával lépnek most ugyanarra a színpadra Alsóörson az Open Road Festen.

Glenn Hughes egy igazi legenda, akit gyakran emlegetnek a rock hangjaként. 1968-as debütálása óta a nemzetközi rockszcéna meghatározó alakjává vált. Karrierje a Trapeze-zel indult, de az igazi robbanást a Deep Purple hoz-

ta, amelyet számos egyéb zenei projekt, szólóalbumok és közreműködések követtek, többek között a Black Sabbath-tal is. Hughes 2019-es világ körüli turnéja során ejti majd útba hazánkat, és a klasszikus Purple-életérzést szállítja nekünk. Nem stúdióverziókkal készül, sokkal inkább a 70-es évek közepét, a Purple-életérzést és hamisítatlan rock'n'roll-zúzást ígér.

A legnagyobb hazai motoros- és zenei fesztivál szervezői már most beröföfözték a gépezetet, és igazi jubileumi meglepetésekkel készülnek a nagyszabású rendezvényre. **BFN**

A MAGYAR SZÉPPRÓZA NAPJA FEBRUÁR 15–18.

FEBRUÁR 15., PÉNTEK

Jókai Mór Emlékház

18.00 A magyar széppróza napja

Száraz Miklós György József Attila-díjas íróval Cserép László beszélget Székelyek című könyvéről.

FEBRUÁR 16., SZOMBAT

Vaszary galéria, Széchenyi-terem

17.00 Könyvbemutató:

Egy ember, akit még eddig nem ismertünk

18.00 Lyukasóra Klub

Jegyár: 1000 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 500 Ft/fő

FEBRUÁR 18., HÉTFŐ

Jókai Mór Emlékház

18.00 Megyei értéktár-díjadtó

Szilasi László Amíg másokkal voltunk című könyvének bemutatója

A magyar széppróza napja rendezvénysorozaton a részvétel ingyenes, kivéve Lyukasóra Klub.

A magyar széppróza napja alkalmából 2019. február 15–18. között a Jókai Mór Emlékház ingyenesen látogatható.

Receptek a múltból

Új könyv kiadásával zárta az évet a város helytörténetét gondozó Balatonfüred Városért Közalapítvány: az egykori Nagy Vendéglátó szakkönyvét mutatták be. Pontosabban az egykori balatonfüredi Nagy Vendéglátó 1850-es évekből származó étel- és borjegyzéke alapján rekonstruálták, milyen ételeket is kínálhatott a fogadó.

„Kelemen József pécsi kanonok – jelenleg a Klimó Könyvtárban őrzött – gyűjteményében található a mintegy 170 éves étlap. Ezt vettük alapul, erről tizenöt ételt azonosítottunk be. A könyvbe azonban ennél szélesebb kínálat került, amelyben a magyar gasztronómiai történet egyik fontos könyve, az 1816-ból származó Cziffraj István Magyar nemzeti szakkönyve, illetve Zilahy Ágnes 1892-ben megjelent Valódi magyar szakkönyv című kiadványa volt segítségünkre” – ismertette a könyvet a szerkesztő, *Tóbiás Krisztián*.

A kötet egy szubjektív receptgyűjtemény, néhány korabeli étel elkészítésének leírásával, a cél az volt, hogy közelebb hozza az olvasókhöz a 1800-as évek gasztronómiáját. A Nagy Vendéglő közkedvelt helyként működött, amelyet a hírességek sem vetettek meg.

A rendezvényen az eddigi, az alapítványt támogató munkája elismeréseként *Horváth Ernő* díszoklevelet, *Nagy Jenő* és *Kiszely Pál* a Balatonfüred Városért Közalapítvány Kulturális Nagykövete címet és érmet vehette át. Mindannyian 1996 óta tagjai az alapítványnak, Kiszely Pál évekig titkárként is segítette a közalapítvány tevékenységét. Az érdeklődők a friss szakkönyv mellett hazavihették a Váloga-

tás Balatonfüred képes levelezőlapjaiból című kiadványt is.

Az önkormányzati támogatás mellett főként magánszemélyek, gazdasági társaságok, egyéb szervezetek felajánlásaiból működő alapítvány az elmúlt években számos könyvet adott ki, keretein belül működik a Tempevölgy folyóirat is. A város helytörténeti értékeinek gondozása és bemutatása, az ezt szolgáló

Kiszely Pál átveszi az elismerést Molnár Judittól

könyvsorozatok kiadása a legfontosabb feladatuk.

„Fontosnak tartjuk, hogy a helyi kiadványok mellett az országos könyvpiacra is szerepeljenek a köteteink, ennek érdekében több jelentős hazai könyvterjesztővel is megállapodást kötöttünk. Van igény a tartalmas helytörténeti kiadványokra. Idén jelenik meg *Tóth Bence Tamás* helytörténeti könyve, szeretnénk kiadni *Palágyi Sylvia* Balatonfüred római kori villáit bemutató kötetét *Szelényi Károly* fotóival, és kibővítve, újraserkesztve ismét megjelenik az igazi sikerkönyvnek számító, a város régi, nevezetes épületeit bemutató, *Némethné Rácz Lidia* jegyezte kötet is” – válaszolta kérdésünkre *Molnár Judit*, a Balatonfüred Városért Közalapítvány elnöke.

A közalapítvány a 73200110–11285438 bank-számlaszámra várja a támogatásokat. **MT**

Jótekonysági koncert Charlie-val

A Füred Dixieland Band Horváth Charlie-val tartott nagyszabású koncertet Veszprémben. A január 23-i jótekonysági koncert bevételét a veszprémi kórház gyermekosztályának ajánlották fel.

Dervolics Róbert, a Füred Dixieland Band vezetője harmadik hagyományos, év eleji koncertjén elmondta, nagy megtiszteltetés számára, hogy Horváth Charlie-val a veszprémi Hangvilla színpadán együtt léphetett fel.

Charlie nagyon sokszor vállalt már karitatív célú fellépést, de azután aztán elég sokáig egyáltalán nem, mert nem igazán tudta, hova megy a pénz – nyilatkozta a Balatonfüredi Naplónak a fellépés előtt.

„Az utolsót egy operaénekes barátommal csináltam, amikor Erdélyben árvíz volt. Végigjártuk az egész országot, arra is emlékszem, hogy az

utolsó előadásunk az Erkel Színházban volt. Semmi visszhangja nem volt, hogy ezt megcsináltam. Aztán volt egy időszak, amikor nem tudtuk, hogy hova megy a pénz, és kiszálltam ebből az egész dologból. De most nagy szeretettel jöttem segíteni.”

– *Mi a véleménye a Füred Dixieland Bandról, akikkel együtt vállalta ezt a koncertet?*

– Szerettem őket, nagyon aranyos gyerekek. Tudja, én szeretem a zenészeket. Próbálhattunk volna többet is, de így is jók vagyunk együtt, minden rendben van.

Az én dalaimból hoztam három-négyet, és mivel ők egy dixielandbanda, így olyan dalokat is választottunk, amiket ők szeretnek, kicsit dzsesszebb dolgokat. Egyébként amikor gyerek voltam, akkor még nem is volt gitár, úgyhogy trombitával kezdtem, imádtam Louis Armstrongot, az ő dalait énekeltem. Amikor én már muzsikáltam, akkor még Beatles sem volt...

A Hangvillában nagy sikerű, közös koncertet adott Charlie és a Füred Dixieland Band

– *Vannak például olyan dalok, amik nélkül nem mehet le a színpadról?*

– Az összes dalomat ismerik. Sokan nem tudják, hogy 37 lemezt csináltam. Nem kopok bele a dalokba, változtatjuk őket a színpadon, mert unalmas lenne, hogy csak a „kötelező” dalokat játszanánk

el. Nagy boldogság számomra, hogy szeretnek és ismerik a dalaimat. Így lehet túlélni mindenkit. Ezek persze remek dalok, de talán, ha más énekelte volna el őket, akkor nem lett volna belőlük sláger. Nem két-három akkordból álló zenék, igazán a zenészek tudnák elmondani, mennyire komoly

dalok. Bár könnyűnek tűnnek, nehéz eljátszani őket. Nekem Lerch Pisti – aki két éve kórházban van –, Halász Jani és László Attila írja a dalaimat. Különböző zeneszerzők rendszeresen bedobnak a postaládamba dalokat, de ezeket meg se nézem, mert csodálatos az a team, akikkel dolgozom.

A jó dalokat érdemes sokszor eljátszani. Mindig más-képp játsszuk őket, a kötelezők mellé beveszünk újakat. Az én zenekarom a legjobb Magyarországon, ezt ki merem jelenteni. Tanáreberek, akikkel 1994 óta dolgozom együtt. Aztán a Tátrai Banddel is csináltuk vagy húsz lemezt, nagyon sok munka ám ez. Egy teljesen más történet az, mert velük Charlie-dalokat nem játszunk. Volt három dzsessz-lemezem is, ha azokból választunk, akkor be szoktam mondani, hogy most a zenészeknek játszunk, tudják meg, hogyan kell muzsikálni. Bol-dog vagyok, hogy ilyen csapato-m van.

Tavaly, tavalyelőtt is rengeteg bulink volt, erre az évre pedig már nyolcvan lekötöttek, februártól beindul a gépezet. Kiderült, hogy nem szeretek otthon ülni, jó együtt lenni a barátokkal, a zenészkollégákkal, és jó utazni meg dolgozni.

Mórocz Anikó

LEVÉL AZ OLVASÓNAK

A türelem olykor köszönetet terem

Városunkban több bevásárlóközpontban is bevezették már az önkéntes pénztárakat, ahol minden külső segítség nélkül, magunk végezhetjük el a fizetéssel járó teendőket. Először idegenkedtem ezektől, mégpedig azért, mert nem ismertem a működésüket, s az ember – főleg ha más vásárlók is állnak körülötte – röstelli a bénázást. De amióta a nemrég felújított, szokásos bevásárlóhelyemen is négy ilyen terminált helyeztek üzembe, kezdek megbarátkozni velük, s egy idő óta már rendszeresen ezek valamelyikét használom. Nem így a vásárlók egy része. Gyakran előfordul, hogy a négy lehetőség közül csak egy vagy kettő foglalt, a pénztárnál mégis hosszú sor várakozik. Nos, majd alakul ez is! Ha rájönnek az emberek, hogy az egész akció egyszerű, gyors, mindössze némi odafigyelést kíván, nyilván népszerűbb lesz; ráadásul, probléma esetén ott a készségesen segítő személyzet.

Nemrég ismét ott jártam. Karácsony előtti, bevásárlás időszakán lévén, szokatlan módon mind a négy „csináld magad” kassza foglalt volt, sőt, várakozók is toporogtak, hogy valamelyikhez odajussanak. Észrevettem, hogy egy hölgy már végzett a fizetéssel, csak a pakolás volt hátra, ezért odaálltam a terminál mellé, a pultra letéve a kosaramat. Ekkor vettem észre azt az irgalmatlan

mennyiségű árutömeget, amit a hölgy a kassza másik oldalán fölhalmozott, de már nem volt visszaút! Megkezdődött a pakolás, én meg bosszúsán tapasztaltam, hogy a többi helyen már rég végeztem volna. A hölgy rendületlenül rakta a méretes bevásárlótáskájába a vásárolt holmit, miközben a gép papagáj módra ismételte: Kérem, vegye el az árucikkeket! Legszívesebben rámondultam volna: azt csinálja, nem látod?

Lassan telt a nagy táska a sok, apró cuccal, én meg dohogtam magamban. Ilyenkor minden rossz, minden bosszant, és csak arra vagyok képtelen rádobbnem, hogy ez a létező legfőlösebb morgolódás; kizárólag magamnak ártok vele. Végül aztán mégis bekövetkezett, amit vártam: az összes áru a nagy táskába került. És ekkor történt az, amiért ezt az egészet megírom: a hölgy felém fordult, és egy kedves mosoly kíséretében mindössze annyit mondott: köszönöm a türelmé!

Egy pillanat alatt minden megváltozott körülöttem! Kisütött a nap, csönd és béke honolt mindenütt. Rácsodálkoztam az engem körülvevő ünnepi készülődésre, és csodálatosan éreztem magam.

Ennyi kell mindehhez? Igen, ennyi! Vajon miért sajnáljuk egymástól mégis ezt az apró gesztust, amikor mindössze két szóval megváltoztathatjuk a világot?

Gaál Antal

Szerelem: illúzió és valóság

Valentin-nap, vagy ahogy magyar gyomor számára emészthetőbbé próbálják tenni: Bálint-nap. El ne felejtjük a virágot, a szív alakú desszertet, s ha a pénztárca bírja, akkor egy menő étterem ajánlatát se lehet kihagyni, ahol andalító zenét tesznek a lejátszóba, és az asztali dekoráció alkalomhoz illő. De vajon tudjuk, miről beszélünk, amikor azt mondjuk: szerelem? Ennek jártunk utána Fülöp Tamás pszichológussal.

„Amikor a lelki társadat megtalárod, és úgy érzed, egyben magadat is. Megbízol abban, amit mond, és feltétel nélkül szereted. Vonzódsz hozzá, érzed, hogy csak ő kell neked. Ha vele vagy, egyszerre vagy eleven és leblokkolt, s félsz, hogy valamit rosszul csinálsz. Elveszíteni nem tudnád, sőt elengedni is nehéz. Vele tervezed a jövőt, magát a világot, és érzed: mellette biztonságban vagy, jobban, mint addig bármikor.”

Ezeket a sorokat egy tizenöt éves lány írta, amikor megkérdeztem tőle, hogy szerinte mi a szerelem.

Talán így kezdődik

Pedig az első napsugarak csalogója illúziója sok csalódást hoz. Ha fantáziánk világából nem tudunk, vagy nem akarunk kilépni, akkor sokként fog ránk hatni a másik lemeztelenített valósága. Szerelmet könnyű találni, értékes kapcsolatot azonban annál nehezebb fenntartani. Amikor nem hagyunk időt arra, hogy magától bomoljon ki, valójában kik is vagyunk és kit kaptunk, akkor

nagy eséllyel újabb csalódás fog érni bennünket. Abban a világban, ahol minden csak arról szól, hogy szerezd meg, és ha nem tetszik, akkor lecserélheted, kidobhatod, milyen jövőt építhetünk együtt? A kapcsolatoknak sok alappillére van, s ha egy is hiányzik belőle, vagy csak repedések keletkeznek rajta, előbb-utóbb összedől minden, amit tartanak.

Zsák a foltját?

Nehezen lehet úgy egymással élvezni a közösen eltöltött időt, hogy más-más érdeklődéséről szót, hogy csak ő kell neked. Ha vele vagy, egyszerre vagy eleven és leblokkolt, s félsz, hogy valamit rosszul csinálsz. Elveszíteni nem tudnád, sőt elengedni is nehéz. Vele tervezed a jövőt, magát a világot, és érzed: mellette biztonságban vagy, jobban, mint addig bármikor.”

Elfogadás, bizalom

Mindenki csomaggal érkezik. Ezt ne felejtjük el. És ezt nem lehet bontatlanul eltenni egy szekrénybe, aztán jól elzár-

ni, hogy ne nyissa ki senki sem. Kezdetben ezek nagyrészt ajándékok, de aztán, ahogy egyre többet csomagolunk ki, egyre jobban kezdjük magunkat rosszul érezni. Ne akasszuk a terheinket a másik vállára. Nem tudjuk átadni saját kerestjeinket, mert azt nem lehet. Sokszor kétségbeesetten keressük a másikban a megmentőt, de ha magányunkban saját árnyékunkkal sem tudunk szembenézni, hogyan várhatjuk a gyógyulást a másiktól? Hogyan szeretnénk egy tiszta kapcsolatot, ha magunk sem vagyunk annyira tiszták? Hűség, megértés, őszinteség, figyelem, bizalom – ezeket szinte mindenki elvárja, de vajon mi is ilyenek vagyunk? Titokban írt sms-ek, telefonbeszélgetések, amik külön helyiségben történnek, nehogy valaki meghallja, fel-tört e-mail fiókok, hazugságok, flörtök... A szeretetre épülő kapcsolatban nem teszünk semmit a másik vállára, de nem is kell becsukni a szemünket. A szeretet-kapcsolat közös elfogadásra épül, amiben megérttem a másikat. Nem alakítom, nem formálok úgy, ahogy nekem jólesik.

Pénz, pénz, pénz

A pénz nem boldogít, de ha nincs, megnyomorít. Igaz ez a kapcsolatokra is, akármilyen nagy is a kezdeti vonzalom, a szerelmet megöli, mert előbb-utóbb úgyis előtérbe kerül. Úgy érzem, hogy napjainkban inkább előbb, mint utóbb. Akár az adósságok miatt vállalt pluszterheket nézzük, vagy a keresetbeli különbségeket,

esetleg magunkkal hozott értékeket, gyakran erős nézeteltérésekhez vezet. A párkapcsolat anyagi kapcsolat is, amelyben szerződést kötünk, közösen vállaljuk a jövőt, annak minden anyagi terhével együtt. Ebbe a külön kassza, a titokban gyűjtött pénz, a titokban vásárolt vagy rendelt tárgyak nem nagyon férnek bele. A közös bizalom és az őszinteség nem fog semmit elvenni a másiktól, a félelem és a bizalmatlanság viszont mindent elvesz.

Szexualitás

Csak a testi kapcsolatra nem lehet hosszú távon építeni, sem a szenvedélyre, sem az ösztönök pusztá kielégítésére. A szexualitásban kell, hogy időt szánjunk a másik megismerésére, a testi vágyak felszabadítására, mert pont azt őli meg, ami életné. Feltárlkozásunkban megfosztjuk magunkat mindentől, ami eddig eltakart, amivel testi gyengeségeinket palástoltuk. Ma mindent megkaphatunk, hogy szebbek, vonzóbbak legyünk. De ez az álarc sem hordható örökké. Ha az én helyébe a mi lépne, kevésbé félnénk az idő múlásától. Gátlásaink felszabadulnának, és megtapasztalnánk az ölelések hihetetlen erejét, a gyengédség felszabadító érzését. Elköteleződni annyit tesz, hogy szakítok önmagammal, és készen állok arra, hogy életem másképp lesz, mint előtte. Nincsenek feltételek, nincsenek részletek, csak egy egész van.

„A Férfi templom, a Nő a szentély. A templom előtt leteesszük a fejrevalónk, a szentély előtt térdet hajtunk. A Férfi helye ott van, hol véget ér a Föld, a Nőé pedig ott, ahol kezdődik az Ég.” (Victor Hugo)

MA

Megjelent a Füredi História

A folyóirat 2018/3. száma érdekes írásokkal, vonzó illusztrációkkal együtt 40 oldalon jelent meg. A színes borító képei jól illeszkednek a folyóiratban megjelent tanulmányokhoz, közleményekhez.

A címlapra Szilávik Károly háborús emlékére, a Károly-csapattervező, egy 1916-ban alapított emlékérem került. A borítólap belső oldalán a Balatonfüredi tóraszekrény, valamint a festett üvegablakát ábrázoló kép látható, amely a híres Róth Miksa üvegfestő munkája. A hátsó borítóra Alsóörs képei kerültek, a belső oldalán pedig városunk születőtere, a száz éve született Csizmai Darab József szőlőnemesítőre emlékezünk.

Az új lapszám Tanulmányok rovatában Rácz János a Füred közeli települések történeti helységneveit és helyi határneveit összefoglaló sorozatának 8. folytatása olvasható. A szerző a névanyag rögzítésén kívül a nyelvtörténeti szempont érvényesítése mellett az etimológiai szempontú feldolgozását is elkészítette. A történeti helynévanyag értékes forrásanyagot jelent több tudományág számára is, így a településtörténeti vizsgálódáson kívül a nyelvészetnek, a néprajznak, a népi gazdálkodás kutatásának, a növényföldrajznak is. Ebben a számban a keletre eső település, Alsóörs igen régről adatolható neve, valamint e község mikrotoponimái kerültek sorra.

A Közlemények rovat első cikkének szerzője Tóth-Bence Tamás, aki Kiss Ernő „titkos

Budáné Bocsor Ágnes, a Balatonfüredi Helytörténeti Egyesület elnöke a bemutatón

Rácz János

Fotó: Gazsi

háassága” címmel az ulánus hadnagyról (a későbbi aradi vértanú honvéd tábormokról) írt, írásában számos adalékot közölve. A rovat második cikkében Z. Karkovány Judit közölt érdekes összefoglalót a volt füredi zsinagóga Tóraszekrényéről. Történetéről, feliratairól, művés üvegablakáról olvasható számos magyarázat. Ezután Tóth-Bence Tamás a száz éve befejeződött I. világháborús emlékekről szóló írása következik Szarajevótól Padováig – száz éve ért véget a „Nagy Háború” címmel. Benne emléket állított a háborúban részt vevő füredieknek és arácsiaknak, vala-

mint a 20. honvéd gyalogezred történetét is összefoglalta.

A Pótlások rovatban a Balatonfüred emlékjelei című könyvhöz közölt a szerző emléktáblákról, emlékfákról, emlékjelekről pótló adatokat, utána pedig a Balatonfüredi életrajzi lexikonhoz kiegészítéseket.

Az Olvasóink írták rovatban Féja Endre kiváló, Dénes Zsófia Balatonfüreden című írása következik. A Balaton-felvidék világában, Balatonfüred vonzásában, szellemi kisugárzásában, hangulatában rendszeresen szívesen nyaraló Dénes Zsófia, a magyar irodalom színes egyénisége és az ismert író, gondolkodó, Féja Géza barátságáról, valamint korabeli füredi körülményekről tudhatunk meg a levelezésükből sok mindent. A Füreden gyakori vendégek írásaikban megörökítették, megőrizték egy olyan tájat és várost, a régi Balatonfüredet, ahol derűs örömben az alkotáshoz kedvező béke és nyugalom várta őket.

A lapszámot bezáró Emléktábla avatása Balatonfüreden,

a Panteonban címmel Cs. Darab József október 20-án tartott beszédét közöljük, amely édesapjának, dr. Csizmazia Darab József tudós szőlőnemesítőnek a születése századik évfordulóján, a munkásságát megőrkítő emléktábla avatásán hangzott el. Az 1918-ban született kutató a Zalagyöngyén kívül számos rezisztens fajtát nemesített, és komoly küzdelmet folytatott a szőlőfajták nagy kezdőbetűs írásmódjáért is.

A Füredi História számai Balatonfüreden a Lipták Gábor Városi Könyvtárban, a Városi Helytörténeti Gyűjtemény és Kiállítóhelyen, az Arácsi Népházban, a Grafit Papír-Írószer-Nyomatvány Boltban, a Tourinform-irodában, a Zsidó Kiválóságok Házában és a Bodorka – Balatoni Vízi Világ Látogatóközpontban vásárolhatók meg, a Balatonfüredi Helytörténeti Egyesület tagjai pedig tagilletményként kapják. Az egyesület szeretettel várja az érdeklődőket rendezvényeire, illetve tagjai sorába.

Rácz János

ÚJRAOLVASÁS

Andersen meséi

Mióta unokáim lettek, rengeteg mesét olvasok a fiúknak. Kezdtük Mazsola és a kicsi Tádé történetével, akiket Manócska nevelgetett okosan. Marék Veronika története a Japánban is oly népszerű rajzokkal, Szepes Mária Pötytyös Panni története a rosszcsont Péterkével, Weöres Sándor csengő-bongó rímei Halász Judit előadásában az örök kedvencek.

S persze ismerkedem az új mesekönyvekkel is, ezeket inkább a szülők vásárolják. A kópé Wiplala nemcsak az ismerőseit pittyentette (varázsolta) el, hanem az unokámat is. Imádja a kuflikat, s él-hal Berg Judit Rumini-történeteért. Ezekből jó sok van, úgyhogy van mit olvasni. Úgy van vele, mint az alsó tagozatosok voltak a Harry Potter-könyvekkel. Valósággal falták a több száz oldalas köteteket. Valamit nagyon tud a szerző, J. K. Rowling. Szeretem a mai mesék nyelvezetét, humorát. A jópofa jelzőket, alliterációkat (szottyadt szendvics, Hebrencs Hód, Melegsívű Medve, Jámbor Jávorszarvas stb.).

Unokáim ismerik a magyar népmeséket is, és Grimm-klasszikusokat is hallgatnak. Most olvastam egy interjút Keira Knightley színésznővel, aki kifejté, náluk azért tiltólistás a Hamupipőke, mert „Hamupipőke arra vár, hogy jöjjön egy gazdag pasi, aki megmenti – Ne tedd! Mentsd meg saját magadat!” Azért arra kíváncsi lennék, szegény Hamupipőke a seprűjével a hamuban hogyan valósította volna meg magát.

Meg azért a mesékben a jó elnyeri méltó jutalmát. Ez a tanulság. Ha kell, csodás elemekkel. Legalább a mesékben legyen így.

A múltkoriban baráti társaságban egy okos, fiatal dramaturggal beszéltem aktuális munkájáról. A rüt kiskacsa című mesét állítják színpadra felnőtteknek. Andersen története kiskoromban szomorúvá tettek, ezért nem is szerettem őket annyira. De most kedvet kaptam újraolvasni Hans Christian Andersen A vadhatyúk című meséjét. Az én régi könyvemet a csodálatos Maraja rajzai ékesítették.

A meseíró 11 évesen lett árva, abbahagyta az iskolát, de rengeteget olvasott, képezte magát. Sokat utazott Európában, Magyarországon is járt, ahol megnézte a mohácsi csatateret. Szinte mindegyik meséje klasszikus lett. S nem véletlenül.

Ebben a történetben Rab Zsuzsa gyönyörű fordításában életre kel a színes táj (sárgultak a búzátáblák, a zab még zölden bólogott, piros lábú gólyák lépdelték méltóságteljesen a réteken), megismerjük a baromfiudvar lakóit, az öreg, méltóságteljes, előkelő kacsaahölgyet, bábaszkodunk a kiskacsák születésénél („kigombolyodtak a tojásból, mint megannyi megeleven-

dett tojássárgája”). S megismerjük szegény, rüt kiskacsa szenvedéstörténetét. A nagymamának volt egyszer egy kicsi, beteg, fekete kiscsirkéje. Más volt, mint a többi, minden szempontból. El kellett különítenie a többiektől, mert tépték-csípték, szegény hamar el is pusztult.

Ma nagyon időszerű ez a mese. Sokat beszélünk a máságról, az elfogadásról, amivel elméletben egyet is értünk, de a gyakorlat nem mindig ezt mutatja. Fiatal koromban elámultam azon, hogy a súlyos fogyatékkal született gyerekeket milyen természetességgel kezelték az itt nyaraló, fiatal nyugatnémet osztálytársaik. Nekünk ilyen szempontból komoly elmaradásaink voltak. Sajnos a helyzet ma talán még súlyosabb. Hány fiatalat gúnyolnak, zaklatnak társaik a világhálón, gyakran az ön-

Hans Christian Andersen

gyilkosságba kergetve őket. A rüt (milyen jó szó ez is: nem csúnya, ronda, hanem rüt – mostanában nem is hallani ezt a jelzőt) kiskacsát is „csípték, rúgták, tépázták és csúfolták a többiek”. Saját testvérei sem állhattak a csúfsága miatt, és mivel az anyja sem volt jobb hozzá, hát nekifutott a világnak. Találkozott két hetyke kiscsaccal, akik haverkodtak volna vele, de őket lelőtte a vadász. A kegyetlen télen befogadta egy öreganyó, aki együtt élt a kandúrral (ő volt az úr), meg a tyúkkal (ő meg a gazdaasszony). Mindketten rendkívül meg voltak elégedve magukkal. „Mi ketten, meg a világ másik fele! Merthogy azt hitték, hogy ők a világ egyik fele, mégpedig a jobbik.” Miután a kiskacsa nem tudott sem tojást tojni, sem dorombolni, innen is kelt a becsület. A nádasban húzta meg magát, csodálva a hófehér tollú, gyönyörű hatyúkat. A történet végét mindannyian tudjuk: Ő lett a kedvenc, a legszebb hatyú!

S a tanulság? Több is van: „Ha valaki hatyútójásból kel ki, hatyú marad, ha baromfi-nép között nevelődik is.” S talán a legfontosabb: „Most már örült a hatyú, hogy annyi bajt és nyomorúságot ért: így tudta igazán értékelni a boldogságot”. Ezentúl a Balatonon síkló hatyúkról biztosan eszembe jut majd a rüt kiskacsa története, aki „boldog volt, nagyon boldog, de mégsem fuvalkodott fel, mert a jó szív sohasem kevély”.

Molnár Judit

Mikus Gyula zongorája örökre elhallgatott

„...Nyújsd a kezed és gyújsd meg egy gyertyát, csillogó szemekkel, így gondolkodjál rám! Tartsd magasra fel, a fényét láthatom, megtaláljuk egymást fenn egy csillagon...” (részlet Mikus Gyula egyik saját szerzeményéből)

Mikus Gyula neve bizonyára ismerősen cseng a fürediek fülében. Fiatal vidéki vendéglátós zongoristaként két táncdalfesztiválon is indult, beküldött dalait kiadták kottán, helyezést azonban nem ért el velük. Az egykori bázongorista évtizedeken keresztül végigmuzsikálta az estéket Balatonfüred több szórakozóhelyén.

Mikus Gyula 1946-ban született a család harmadik, legkisebb gyermekeként Kőrmenden. Klasszikus értelemben vett zenei tanulmányokat nem folytatott, 12 éves korától tanult zongorázni. A 60-as évek elején a kőrmendi ifjúsági ház zenekarában játszott, később a pápai katonaság éve alatt rengeteget gyakorolt, zenekart is alapítottak katonatársaival. Ezzel meg is pecsételődött a sorsa, Varjas Sándor

barátjával együtt zenélt a katonaságnál, aki később nagy szerepet játszott abban, hogy Mikus Gyula zenészként Balatonfüredre került. Kereskedelmi végzettséget szerzett, a leszerelés után Budapestre járt tánczenestúdióba, a 70-es évek elején előadóművészi oklevelet kapott.

A könnyű műfajt választotta, de saját átdolgozásában előszeretettel játszott Chopin, Schumann, Csajkovszkij, Liszt, Gershwin műveit. Balatonfüredre 1972-ben került, ahol – kis térökkel – élete végéig zenélt.

Füreden a 60-as, 70-es, 80-as években több helyszínen találkozhattak vele: zenélt az Astoriában, a Vitorlás bárban, a Pepsi bárban, a Kedves kávéházban, ahol törzsközönségének estéről estére felejthetetlen élményt nyújtott. A 90-es évektől sajnos ez a korszak véget ért, az Annabella Presszóban viszont még hosszú éveken át nyaranta zongora mögé ült, a külföldi és a magyar vendégek nagy öröme.

Húszéves kora óta szerzett dalokat, ötvenéves korában a

Kedves kávézóban tartott szerzői estjén mutatta be Megkészt ősz című, saját zenei albumát.

Az aktív zenélés mellett a székesfehérvári Gorsium Zeneiskolában Fejér megye több településén tanított, Füreden és környékén tanítványai között nemcsak gyermekek, hanem felnőttek is voltak. 2013-ban szülővárosában lépett fel a Kőrmendi Kaszinó rendezvényén, ahol egyebek mellett ízelítőt adott a klasszikus zongoraművekből álló zenei anyagából is. Ez már egy lecsendesedett, mélyről jövő, a lélekig ható zenei összeállítás Őt hang címmel.

A zenélés, dalszerzés mellett, ha tehetné, a természetben töltötte a szabad idejét, szerette Tihanyt, a füredi Kiserdőt, élete része volt a mozgás. Ha nem kocogott, akkor a focipályán rúgta a bőrt. Büszke volt rá, hogy a nála jóval fiatalabb focis társainak gyakran adott gólpasszokat vagy lött gólokat.

Szilveszterenként rendszeresen fellépett, csak a hozzá legközelebb állók tudták, hogy ez a nap mindig az év legnehezebb napja volt számára. A közönség ebből semmit nem vett észre, mindenkinek eljátszotta kedvenc nótáját, mindig mosolyogva énekelt, zongorázott.

Ezen a szilveszteren már valahol messze járt... 2018. december 31-én örökre megpihent, neki, érte szólt a tüzijáték, a Himnusz, koccantak össze a pezsgőspoharak.

Utolsó, még egészséges éveiben írt Fény és árnyék című, kizárólag klasszikus zongoraművekből álló, megrendítően szép albumát sokan a ravatalánál hallhatták először. Végző nyughelye Balatonarácson, a Lóczy temetőben van.

BFN

Volt egyszer egy Bem iskola...

2018. november 11-én Krakkóban jártam, ahol a lengyel állam függetlensége visszaszerzésének centenáriuma alkalmából szervezett ünnepségeken vettem részt. Az ország 123 éves felosztottság és idegen uralom után nyerte el szabadságát 1918-ban.

Krakkóban, Lengyelországban mindig jó lenni, ezt nagyon sokan megtapasztalhattuk fiatal korunkban. Mivel Nyugatra nem mehettünk, hát felszálltunk a Polonia Expresszre, és Lengyelország felé vettük az irányt. Megtapasztaltuk a lengyelek vendégszeretetét, jókat ettünk, ittunk, remek zenét hallgatunk a hangulatos klubokban, megmáztuk Zakopane hófödte csúcsait, gyönyörködtünk a Morskie Oko tengerszemben. Most Krakkóban minden és mindenki az ünnep lázában égott. Özönlöttek az emberek a csodás Mária-templomba, a Wawel-székesegyházba szentmisére, az ismeretlen katona sírjának megkoszorúzására. A

délutáni ünnepségen több ezer ember, a város apraja-nagyja énekelte a nemzeti dalokat. Felemelő érzés volt együtt ünnepelni.

Magyarországon is megemlékeztek a centenáriumról, hiszen a közmédia egész napos műsorfolyammal üdvözölte a lengyel függetlenséget. December 8-án a Parlamentben a lengyel Szejm elnökének részvételével ünnepélyes megemlékező konferenciát tartottak, ahol a lengyel–magyar barátság fundamentumáról, a két nép kapcsolatáról hallhattunk előadásokat. Ez idő alatt a Bem iskola, a lengyel emlékek, taná-

raink, a sok-sok szép emlék járt az eszemben. Nagyon-nagyon örülök annak, hogy 2018-ban a Bem Emlékkórus – mint az egykori Bem József Általános Iskola kulturális örökségét ápoló közösség – a Balatonfüredi Városi Értéktár részévé vált kulturális örökség kategóriában. Jó őket látni, hallani, mert nevükben is őrzik a múltat.

Bem József áttért a muszlim vallásra, s így nem viseli nevét egy református iskola. Furcsa lenne. Bem valójában kényszerhelyzetben volt. 1849 augusztusában az Oszmán Birodalomba menekült. Az orosz kormány a menekültek kiadását követelte Isztambultól. Ezt csak az iszlám hitre való áttéréssel lehetett elkerülni. Ezt Bem, Gyon Richard, Kmety György és 216 magyar társuk azért tette meg, mert reménykedtek egy orosz–török háborúban, amiben az emigráns tisztek szívesen vettek volna részt a törökök oldalán. Háborúra azonban mégsem került sor. Az oszmán kormány Murád pasát (Bem apó) a mai Szíria területén lévő Aleppóba internálta. 1850-ben arab rabló-

csapatról védte a várost sikeresen. Egészsége ezután rohamosan romlott, 1850-ben halt meg. „Lengyelország, én már nem szabadítalak fel” – ezek voltak az utolsó szavai.

Generala Józefa Bema egy évig volt muszlim. Iskola nem viselheti a nevét, de mi, volt bemesek örökké tiszteljük, becsüljük emlékét. Hiszen láttuk Tarnówbán különleges mauzóleumát, megtapasztaltuk a lengyelek szeretetét. Énekeltük itthon és Lengyelországban a lengyel himnuszt, dalt a kakukkról, a rétről, és persze a Sztolát! Ott voltunk az ünnepi faültetésnél, s gyönyörködtünk

Sigmund Olivér szobrászművész bronz Bem-portréjában.

S most írhatnék arról, mit adott nekünk a Bem iskola, de ezt előttem már gyönyörűen összefoglalta Farkas Edit igazgatónőnk keresztlány. A Bem József Általános Iskola alapításának 40. évfordulóján elhangzott beszédéből idézek:

„Nem volt véletlen, hogy 1965-ben, nem sokkal 56 után, éppen október hónapban, annak is a végén egy addig csak II. Számú Általános Iskolának nevezett közösség Bem József alakjával határozta meg magát. Két nemzet van egyesülve bennünk, s mily két nemzet! A

lengyel s magyar! Van sors, mely hatalmasabb, mint E két nemzet, ha egy célt akar. Akkor ez jel volt, üzenet, mely azt hirdette, lesz még másképp, mint ahogy van, fát kell ültetni a jövőnek, lengyel és magyar és erdélyi földdel, piros, fehér, zöld zászlóval... Mert a faültetés szimbólum: jele a felelősségvállalásnak, a folytonosságnak, annak a gondoskodásnak és szeretetnek, amellyel gyermekeink, unokáink jövőjét jobbitani szeretnénk. S ha jövőről beszélünk, akkor azt kell mondjuk, a család után az iskola az a helyszín, ahol eldöntetnek a dolgok, vagy legalábbis meghatározódnak, hiszen a gyermek a szüleitől, tanáraitól tanul vagy nem tanul szemléletet, értékrendet.”

A balatonfüredi Református Általános Iskola szellemiségében, értékrendjében méltó utódja a Bem József Általános Iskolának. De mi, volt bemesek, nem feledjük a legendás lengyel–magyar barátságot: „Lengyel, magyar két jó barát, együtt harcol, s issza borát.”

Molnár Judit

A Lengyel Királyság, a lengyel–litván állam területét 1795-re három nagyhatalom: Oroszország, a Habsburg Birodalom és a Porosz Királyság osztotta fel egymás között. Az Európa rendjével elégedetlen lengyel hazafiak ott voltak mindenhol, ahol alkalom adódott a felosztó birodalmak elleni harcra, és önfeláldozóan küzdöttek, zászlójukra általában azt a szállóigévé vált jelszót írva: „A ti szabadságotokért s a mienkért!” Az első világháborúban a birodalmak szétesése következtében 1918. november 5-én Lublinban megalakult az új Lengyel Köztársaság első kormánya, november 11-én lefegyverezték a Varsó területén maradt német helyőrséget is. A történelmi emlékezet ez utóbbi dátumot, az idegen csapatok fővárosból való távozását tartja a Második Lengyel Köztársaság szimbolikus kezdetének, s ez lett a nemzeti függetlenség ünnepe is.

A házat Károly halála után hozták rendbe. Mamó beleegyezett mindenbe: – Azt csináltok, gyerekeim, amit jónak láttok – biztatta Rózsit és Blankát.

Amíg Károly élt, nem engedett hozzányúltni semmihez sem.

– Nem kértem, hogy költözzetek ide. Saját elrontott életeitek után fel akarjátok bolygatni az én nyugalmamat is? Ha meghalok, akkor rendezkedhettek – mondta a lányainak, mikor szóba hozták a ház körüli munkát.

– Apu, hogy nézheti el ezt a rendetlenséget? – kérdezte Rózsí.

– Hallgass! – vette elejét Károly a további vitának.

Mamó is hallgatott, nem akarta, hogy elmérgesedjen a helyzet, pedig Rózsí vele is erőszakoskodott.

– Anyukám, beszélhetnél az öreggel, rád biztosan hallgat.

Mamó nem válaszolt, szégyellte bevallani kudarcát. Képtelen volt dönteni, kinek a pártjára álljon. Rózsínak és Blankának kétségtelenül igaza volt, rengeteg tennivaló akadt. Vakolatlan falak, omladozó pince, felesleges udvari vécé. A disznóól, a pajta és az istálló üresen roskadozott; a hajdani paraszti élet elhasználdott épületei vették körül őket.

Károly különös érzélemmel ragaszkodott mindenhez. Mamó megértette őt, nem is zaklatta Rózsí és Blanka újabb meg újabb változatot öltő elképzelésével. Az öreg naponta körbejárta az udvart, benézett az istállóba, és bár Mamó soha nem érte rajta, de biztos volt benne, hogy titokban Babát és Játékot, rég elpusztult, erős és hűséges lovaikat hívogatja. Kegyetlenség lett volna, ha Mamó a lányai kedvében jár, és Károly lassan elfogyó életét megfosztja az emlékezés örömeitől. Rövid harc után az öreg talán bólintott volna, hogy bontsanak, tatarozzanak. Házasságuk hatvan évében Mamó sokszor állt a sarkára, és vette kezébe a gazdaság ügyeinek intézését; elszántsága és határozottsága előrevitte az életüket. Amikor Károly egy időre szoknyabolonddá lett és nők után csavargott, Mamó nyakába szakadt minden. Mégse panaszkodott, valahogy kijöttek egymással. Még boldog szakaszok is voltak az életükben.

Rózsí és Blanka házassága szinte egyszerre futott zátonyra. Először egy levél jelezte, hogy valami nincs rendben, az óvatosan fogalmazott sorok félreérthetetlenül erre utaltak. Mamó felfigyelt a levelek hangulatára, de nem említette Károlynak. Egyre azt a pillanatot várta, amikor lányai betoppannak a szülői házba megnyugvást keresni.

A kisebbik lány, Blanka érkezett elsőnek. Mamó mélységesen csalódott; cserbenhagyta anyai ösztöne, Rózsí jelentkezésére számított, akinek egy csapásra tönkrement az élete. A lánya autóbaleset áldozata lett, fia Svédországba disszidált. Rózsí a vallásba menekült, reggeltől estig imádkozott, a háztartást elhanyagolta, lomposan öltözködött. Férje beleunt ebbe az életbe, és titokban a fia után utazott. Rózsí nem esett kétségbe, elvakult hite megvédte

Mamó emlékezete szerint Blanka július közepén érkezett három bőrönddel és néhány kisebb csomaggal. A faluban ebéd utáni csend honolt, alig múlt dél, Károly a szobában pihent. Mamó a nyitott ablakon át egy autó ajtajának a csapódását és a motor felerősödő, majd távolodó zaját hallotta. Kiment elébe az udvarra.

A két öregember élete egy ideig változatlanul folyt tovább. Rózsí és Blanka az utcára néző két nagyszobát lakták, főzésre és mosakodásra egy kisebb helyiséget használtak. Mamó mondta ugyan, hogy főzhetnek, ethetnek a konyhában, de Károly nem örlött a ki-be járkálásnak, megkérgesedett szívében nem éledt újjá a szeretet, legfeljebb Blanka iránt engedett fel időnként. Ahogy elmúlt nyolcvanéves, befelé forduló, szótlán emberré lett, nem ha-

korára, akkori hite tért vissza: a hegy mögött mássá alakul a valóságos világ, szebbé, igazabbá. Jó volna most megfogni az unokája kezét, a fiúval felbaktatna a szőlőbe, leülne a présház elé, és néznék azt a másik világot.

Károly január tizedikén halt meg, az évek óta jellemző enyhe tél egyik szokatlanul kemény hetében. Nem szenvedett sokat. Megebédelt, átsétált az újságokért a szomszédos orvosi rendelőbe. A rendelés befejeződött, a takarító nő a követ mosta fel; a napilapokat és a képes újságokat már korábban oda készítette a váró asztalára. Károly hente egy-két alkalommal ment át, aztán Mamó másnap visszavitte a kiolvasott példányokat.

Elköszönt az asszonytól, és hazafelé indult. Megijedt: a szokottnál gyengébben érezte magát. Itt a vég, gondolta, mint legtöbbször, ha rossz volt a közérzete. De most nem múlt a szédülése, gyengesége is fokozódott, szinte rázuhan a konyhai sezlontra.

– Rosszul vagy? – kérdezte Mamó.

– Tegyel vizes ruhát a homlokomra.

Mamó a borogatásra használt törülközőt a falikút csapja alá tartotta; Károly nyögésére föleszmélt, gyorsan hátrafordult, de mire a sezlonhoz ért, a férje már nem mozdult. Mamó remegve megfogta a kezét.

– Apu! Figyelj rám, hallod? Mi van veled? – kérdezte kétségbeesetten, aztán kiabált Rózsínak, hogy szaladjon orvosért.

A lányok nem engedték el a temetésre, óvták a megfázástól, s féltek attól is, hogy elhagyja az ereje, és a koporsó mellett összeroskad a fájdalomtól. A temetés napján ki sem mozdult a szobából; délután kinyitotta az ablakot, és a cserépkályha közelébe húzódott. A harangzúgás együtt nyomult be a kinti hideggel.

Hosszú időn át siratta az öregét. Az egyetlen vigaszt a barna fakeretbe foglalt fénykép jelentette számára, mely Károlyt ábrázolta negyvenéves korában. A fotópapír már megfakult, de Mamó a fiatal férfarcot, az élő látta a kép mögött. Órákat töltött a fénykép térségében. Lemosta a keretét, az üveget is megtisztította, és a szobai

vázának támasztotta. Művirág helyett friss élővirág került a vázába.

A temetés utáni hetekben megsaporodtak a részvétlétogatók. Egy délután ismeretlen, idős parasztasszony nyitotta rá az ajtót. Bevezette a szobába. Az asszonynak jólesett a meleg, alaposan átfázott a szélben. Mamó citromos teával kínálta.

Egy ideig csöndben kortyolgatták a teát, majd az asszony megszólalt:

– Hallottam, hogy meghalt az ura.

– Januárban temettük. Ismerete?

– Kérdezte Mamó, és a fényképre mutatott.

– Régebben, még a háború előtt. Együtt vadásztak az urammal. Szegény két éve, hogy meghalt.

– Hogy hívták?

– Jakab Ágoston. Idevalósi volt a faluba.

Mamó emlékezett Jakabékra, a templom mögötti utcában laktak egy hatalmas házban; cselédekkel, napszámosokkal dolgoztattak. Ágoston lakodalmán három napon át tartott a mulatság. Hintók... Mamó hirtelen izgatott lett.

– Magát akkor... – Elakadt a hangja. Mielőtt folytatta volna, az asszony megelőzte:

– Igen... Elek Blanka vagyok.

Sokáig hallgattak. Mindketten érezték a feszültséget. Nekem nem hiányzott a látogatása, gondolta Mamó. Lassan fölemelkedett a székből.

– Hozok még teát.

Alig telt el egy perc, az asszony utánament a konyhába, a kendő és a kabát már rajta volt.

– Ne tölts ki, mindjárt megy a buszom. Nehezemre esik a járás, időben elindulok. Isten vele!

Mamó letette a teáskannát.

– Kikísérem.

– Ne fáradjon, kitalálok magam is. – A lépcső korlátjába kapaszkodott. Mamó az üvegezett ajtó mögül nézte. Amikor a ház fala eltakarta Jakabné a szeme elől, felsóhajtott.

Késő délután nyitott be a szobába, és rögtön észrevette, hogy a fénykép eltűnt az asztalról. Végtelen ürességet érzett maga körül. Most döbrent rá csak igazán, hogy Károly nincs többé.

Mélyről kellett felállniuk

A balatonfüredi judósok nehéz éven vannak túl. Májusban elvesztették vezetőedzőjüket, az alapítvány elnökét, Bartus Istvánt.

A sajnálatos esemény után hatalmas és példaértékű családi és szülői összefogás kezdődött.

Szeptembertől újult erővel kezdtek neki az edzéseknak Bartus István gyermekei, *Bartus Gergő* I. danos judomester és *Bartus Melinda* I. danos judomester vezetésével. Az áldozatos munkának hamarabb meglelt az eredménye, mint várták. Novembertől az összefogásnak köszönhetően egy kizárólagos használatú teremben folynak az edzések 80 négyzetméter tatamin. A felújításra szoruló épületben saját erőből, közös munkával, a hétvégéket is átdolgozva sikerült egy használható és minden igényt kielégítő dojt kialakítani.

Szeptembertől elkezdődött a versenyzői csapat újraservezése. Az évekig aktívan versenyző Bartus testvérek, akik hat egyéni országos bajnoki címet szereztek, kezdik átadni tudásukat, tapasztalataikat a tanítványoknak. A munkának és fejlődésnek még csak az elején tartanak, azonban már így is több versenyző pontszerző helyen végzett a serdülő és ifjúsági korosztály országos megmérettetésein.

Az összetartó csapat tagjai november óta új helyszínen edzenek

A 2018. évi serdülő országos bajnokságon *Kiss Jónatán* a hetedik helyen végzett, míg a közelmúltban rendezett ifjúsági országos rangsorversenyen *Székely Máttyás* ötödik lett.

A versenyzés mellett nagy hangsúlyt fektetnek az utánpótlás-nevelésre. A Mini Judocsoportnak köszönhetően több mint húsz, 3–7 éves kor közötti gyermek kezdte el a judo sportágat.

BFN

Értesítjük, hogy településünk lakosai számára

TÜDŐSZŰRŐ

vizsgálatot tartunk.

A szűrés helye és ideje:

Szociális Alapszolgálati Központ, Kéki utca 6.

2018. február 18–28. (munkanapokon)

8.20–12.00, 12.30–18.15

Foglalkozás-egészségügyi célból készülő vizsgálatához üzemorvosi beutaló szükséges!

Kérjük, hozza magával

TAJ-kártyáját, személyi igazolványát, laccím-kártyáját! A vizsgálat lehetőséget ad a tbc mellett egyéb mellkasi betegségek időben történő felismerésére.

Javasolt minden 40 év feletti lakos számára.

Panasz nélkül is lehet beteg!

Tájékoztató a tüdőszűrés igénybeviteléről:

TÉRÍTÉSMENTES a tüdőszűrés vizsgálat – Veszprém megyei állandó vagy ideiglenes lakcímmel rendelkező lakosok számára, amennyiben foglalkozás-egészségügyi eredményt nem kérnek – az alábbi esetekben:

- 40 éven felülieknek évente egy alkalommal ajánlott (beutaló nélkül)
- 18 év alatt (minden esetben dokumentált szülői beleegyezéssel)
- 18 év feletti – szakképzési intézmény nappali oktatásában részesülő – diákok részére (iskolaorvosi beutalóval)
- meghirdetett járványügyi okból

TERÍTÉSKÖTELES (1700 Ft) a tüdőszűrés vizsgálat az alábbi esetekben:

- foglalkozás-egészségügyi alkalmasság céljából készült vizsgálat (üzemorvosi beutalóval)
- 18–40 év között (a biztosított saját kezdeményezésére vagy orvosi beutalóval)*
- Veszprém megyei állandó vagy ideiglenes lakcímmel nem rendelkező lakosok részére
- egészségügyi biztosítással (érvényes TAJ-kártyával) nem rendelkező lakosok részére

Az 1700 Ft térítési díjat kérjük pontosan előkészíteni, mivel pénzváltásra nincs módunk!

A foglalkozás-egészségügyi alkalmasság megállapításához igénybe vett tüdőszűrés vizsgálat díjának megtérítése a munkáltató kötelessége. Az szolgálatáról – kérésre – számlát állítunk ki, melyhez szükséges a pontos név, cím, valamint – ha munkáltató nevére szól – a cég adószáma. A számla a szűrésen való részvételt igazolja, de foglalkozás-egészségügyi alkalmassági igazolásnak (eredménynek) nem tekinthető, mivel orvosi véleményt nem tartalmaz. Az eredmény kiadásához felbélyegzett, saját laccímre megcímezett borítékot kérünk a lakosoktól. Így az orvosi leletezés után postai úton tudjuk küldeni az eredményt. Lehetőség van az eredmény személyes átvételére is a veszprémi tüdőgondozóban. A térítési díj kifizetése után számlamódosításra nincs lehetőség! Nyugtát számlára kicserélni nem lehet!

Jogszámbélyeg: 1197. évi LXXXIII. törvény rendelkezései: 284/1997. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. számú melléklete, 53/1197. (XII. 18.) NM rendelet

Jó széllel a világbajnoki sikerig

A Balatonfüredi Yacht Clubban (BYC) lassan harminc éve versenyez dr. Varjas Sándor, aki nemrég a világranglista első helyére került a Soling hajóosztályban. A kardiológus orvos jelenleg Budapesten él, de vajon hogyan kötődik Füredhez?

A klubházban egy nagy teremben beszélgettünk, amelynek óriási üveglakai a Balatonra néztek, körben pedig mindenhol érmek és kupák.

Varjas Sándor – vagy ahogy a barátai szólítják, Szuszu – bele is kezdett a történetbe. 1989 őszén kezdett el vitorlázni, bár először csak tornatermi edzéseik voltak – meséli. Egy évre rá már versenyzett, de a Soling hajóosztály csak jó húsz évre rá következett. Ekkor ajánlotta fel a klub neki és két barátjának, *Kelecsényi Péternek* és *Baráth Gábornak* az egyik hajót. Később barátja, *Meretei Gábor* – akit szegedi egyetemi

évei alatt ismert meg – kereste fel, hogy legyen a hajója kapitánya. Így történt, hogy végül *Kovácsi Lászlóval* kiegészülve kezdtek el újra solingozni.

Sándornak, lévén balatonfüredi, nem volt nehéz megismerkednie a vitorlázással. Tízéves lehetett, amikor bekeült abba a bizonyos tornaterembe, ahol ősztől tavaszig

Balra, kezében a kupával Varjas Sándor, lent Kutassy Lászlóval 2010-ben, jobbra pedig Kelecsényi Péterrel a kezdetekkor

Eredmények

16-szoros magyar bajnok, Cadet, Kalóz, J-24, Elliott 770, 30-as cirkáló, Folkboat osztályokban, többszörös összesített éves magyar ranglistagyőztes, Kékszalag összetett 3. helyezés, dobogós kategória-helyezések, több nemzetközi Soling-verseny győzelem/dobogó (Zipfer Trophy, Denzel Cup, Omega Cup). Soling Európa-bajnokság I. hely 2018., Soling Világbajnokság VI. hely 2017.

karok egy jól behatárolható körön belül helyezkednek el, nem úgy, mint sok más nagy egyetemi városban. Szívesen jár vissza, ahogy fogalmazott, „egy külön szerelem”, hogy Szegednek is van egy vize, a Tisza, ami különlegessé teszi sok nagyvároshoz képest.

„Füredtől viszont soha nem fogok elválni, itt van a családom, a klub is ideköt. Tavasztól őszig, a vitorlásszezon alatt sokat vagyok itt, meg jó időben hétvégéken. Az elmúlt tíz évben olyan fejlődésen ment keresztül a város, ami elkerülhetetlen, ennek így kellett történnie – mondja –, de egy igazi tősgyökeres füredinek, aki nem a szállodákért, jó éttermekért, csilli-villi kávéházakért jár ide, hanem a sétányért, a Balatonért, a szüleiért, a barátaiért, szokatlan a mai hangulat.”

Beszélgetésünk végén a klubház csodálatos kilátással bíró termében mosolyogva mondja: „Belépek ide ezen a kapun, és teljesen ki tudom zárni a világot. Jó ide hazajönni. Itt fel tudok töltödni, itt mindig vár egy történet, itt mindig vár egy jó szó, amit ugyanúgy én is viszonzhatok másoknak.” **Györffy Anikó**

érték el első kiemelkedő eredményeiket. Első érmüket – egy bronzot – egy áprilisi versenyen szereztek. Sándornak ez volt az első vitorlásérme, amit azóta is nagy becsben tart.

Hogy orvos lesz, már gyermekkorában eldőlt. Nagypapa, akit sajnos nem ismerhetett, körzeti orvos volt, és rengeteg történetet hallott róla. Ennek hatására döntött úgy 8-9 éves korában, hogy orvos szeretne lenni. Az egyetemet Szegeden végezte, ami egy rendkívül emberközelű campus, egyetemváros, ahol a különböző

volt futás, felülés, fekvőtámasz, de hajót egyáltalán nem láttak, miközben vitorlás-edzésre jártak. A többség lemorzsolódott, ő ott maradt, és egy évre rá már versenyzett.

1991-ben – azóta is legjobb barátjával – Kelecsényi Péterrel egy hajóba ültették. Elmondása szerint talán ennek köszönhető, hogy a mai napig a vitorlázás élete szerves része. Péter volt a kormányos, Sándor pedig a legénység, együtt

Üzletvezetőket, értékesítőket felveszünk

Balatonfüredi és Veszprémi munkahelyre, kertészeti és erdészeti kisgépek és alkatrészek értékesítéséhez!

Jelentkezés fényképes szakmai önéletrajzzal:

kereskedelem@kerttechnika.hu

Kézilabda-mérkőzések

2019. tavasz, NB I, férfi felnőtt

2019. 02. 19.	Balatonfüredi KSE–Telekom Veszprém	18.00
2019. 02. 27.	Mezőkövesdi KC–Balatonfüredi KSE	18.00
2019. 03. 09.	Balatonfüredi KSE–Vecsés SE	18.00
2019. 03. 16.	B. Braun Gyöngyös–Balatonfüredi KSE	18.00
2019. 03. 20.	Balatonfüredi KSE–Dabas KC V SE	18.00
2019. 03. 27.	Ceglédi KKSE–Balatonfüredi KSE	18.00
2019. 04. 20.	Balatonfüredi KSE–Csongói KK	18.00
2019. 04. 27.	CYEB Budakalász–Balatonfüredi KSE	18.00
2019. 05. 04.	Balatonfüredi KSE–Sport36 Komló	18.00
2019. 05. 11.	Balatonfüredi KSE–Eger Eszterházy SZSE	18.00
2019. 05. 18.	FTC KN–Balatonfüredi KSE	18.00

EHF-csoportkör

2019. 02. 09.	BM Logrono La Rioja–Balatonfüredi KSE	21.15
2019. 02. 14.	Balatonfüredi KSE–Füchse Berlin	18.00
2019. 02. 23.	Balatonfüredi KSE–Saint-Raphael V. H.	13.00
2019. 03. 03.	Saint Raphael V. H.–Balatonfüredi KSE	19.00
2019. 03. 24.	Balatonfüredi KSE–BM Logrono La Rioja	15.00
2019. 03. 31.	Füchse Berlin–Balatonfüredi KSE	16.00

Magyar Kupa

2019. 03. 13.	CYEB Budakalász–Balatonfüredi KSE	18.00
---------------	-----------------------------------	-------

A BKSE a Veszprém Arénában lép pályára

2019 tavaszán újra az EHF-kupa csoportkörében játszanak a balatonfürediek, és hazai meccseiket Veszprém-ben rendezik.

A BKSE kettős győzelemmel vívta ki a csoportkörbe kerülést, az idegenbeli siker után hazai környezetben is két vállra fektette a cseh Karvinát. Így történetükben másodszor vághatnak neki a kupa csoportkörének, ahol legutóbb három pontot tudtak szerezni.

A balatoniak az A jelű csoportban német, francia és spanyol együtteseket fogadhatnak. Európa legerősebb bajnokságainak élcsapatai látogatnak így tavasszal Magyarországra. Nem is akármilyen sikerekkel büszkélkedő csapatok, hiszen a Füchse Berlin az EHF-kupa előző kiírásának a győztese, és a tavalyi döntőben nem mást győzött le, mint a Saint-Raphael Var Handball csapatát. Melléjük az Asobal baszk élcsapata, a BM Logroño La Rioja csatlakozik harmadikként a Füred ellenfeleként.

A mérkőzések időpontja Veszprém-ben: 02. 14., 18.00: Balatonfüredi KSE–Füchse Berlin; 02. 23., 15.45: Balatonfüredi KSE–Saint-Raphael V. H.; 03. 24., 15.00: Balatonfüredi KSE–Logrono La Rioja.

A sorsolás után a fürediek vezetőedzője, Csoknyai István így értékelt: – Fiatal csapatomnak óriási élmény és egyben lehetőség lesz ilyen remek ellenfelek, három topbajnokság egy-egy képviselője ellen pályára lépni. Februárban és márciusban kemény sorozat vár ránk, meg kell szoknunk a szerda-szombat meccsritmust. Ráadásul az EHF-összezsapások és a bajnoki mérkőzések mellett a hazai kupsorozatban, sőt a Ligakupa porondján is helyt kell állnunk.

Valamennyi mérkőzésre egységesen 2000 forint lesz a belépő. Jegyek rendelhetők: (<https://www.jegymester.hu/hun/sport/Sport>) oldalon, illetve a Veszprém Aréna pénztárában.

A BKSE-, illetve a Telekom Veszprém-bérlettel rendelkezők belépője 1000 forint. A jegyeket a bérlet bemutatásával az aréna jegypénztárában lehet megvásárolni.

Diákcsoportok (15 főtől + 2 kísérő) ingyenesen tekinthetik meg a mérkőzéseket.

A belépőket a BKSE irodájában lehet igényelni és átvenni.

Elérhetőségek az egyesület honlapján: <http://www.balatonfuredikc.hu> **BFN**

Tisztes helytállás

Világbajnokság után, bajnokság előtt a füredi kézilabdázók

Bóka Bendegúz

Hornyák Péter

Máté Dominik

Szita Zoltán

Négy füredi játékos képviselte hazánkat januárban a dán–német közös rendezésű kézilabda-világbajnokságon.

Közülük Bóka Bendegúz és Hornyák Péter minden mérkőzésen pályára lépett, míg a két fiatal játékos, Máté Dominik és Szita Zoltán egy-egy mérkőzésen szerepelt.

Csoknyai István szövetségi kapitány a Balatonfüredi

Naplónak elmondta, a sajtóban megjelent sok kritika ellenére realitásnak tartja a válogatott által elért tizedik helyezést. Ezen belül a füredi játékosok teljesítményével is elégedett volt, különösen a 19 éves Máté Dominik helytállása volt előremutató. Maga a juniorkorú játékos pedig úgy vélekedett, hogy számára óriási élmény volt ilyen fiatalon a világbajnok dán csapat ellen háromszor is pályára lépni.

Bóka Bendegúz hazatérése után elmondta, hogy a világbajnokságon játszani nagy megterhelést jelentett, hiszen a mérkőzések sűrűn követték egymást, amelyet az itthoni bajnokságban nem tapasztaltak meg.

A játékosok és a füredi csapat már a hazai bajnokságra és a nemzetközi EHF-kupára készül, hiszen februárban hét mérkőzés is vár a BKSE-re. **Szegő András**

Ezüstérmes sakkozók

A füredi sportolók remekül küzdöttek a Mal-kupán

Az új év első nagyszabású rapid sakkcsapatversenyére január 5-én és 6-án Ajkán került sor.

A XII. Mal-kupán a Balatonfüredi Sport Club sakkozói mint a tavalyi év győztesei ültek a táblákhoz.

Az NB/B első helyén álló, hazai színekben versenyző Ajkai Bányász Sport Egyesület a négytáblás versenysorozaton valamennyi táblán sakkmestert szerepeltetett. Ennek ellenére a füredi sakkozók az utolsó fordulóig versenyben voltak a végső győzelem meg-

szerezéséért. A szoros küzdelemben a házigazdák minimális, fél pont előnnyel megnyerték a nagyszabású versenyt.

Végeredmény: 1. Ajkai Bányász Sport Egyesület, 2. Balatonfüredi Sport Club, 3. Péti Munkás Testedzők Egyesülete. **BFN**

Balaton Sportprogram

8230 Balatonfüred, Horváth Mihály u. Tel.: +36(87)480-196. Fax: +36(87)482-193
e-mail: balatonkonferencia@t-online.hu
honlap: <http://www.balatonkozpont.hu/>

Február 16., 16.00

A JÖVŐ CSILLAGAI

Válogatás a Magyar Táncművészeti Egyetem növendékeinek és hallgatóinak műsorából

Február 17.

Teremfutball-bajnokság – Mező Béla

Február 19., 18.00

Balatonfüredi KSE–Telekom Veszprém kézilabda-mérkőzés

Február 22., 21.00

BlowUP! Fest

Jegyvásárlás: Reform Beauty Salon – 8230 Balatonfüred, Gyógy tér 3.

Február 23.

Teremfutball-bajnokság – Mező Béla

Balatoni Bringafarsang

Február 24., 17.00

Tavaszköszöntő Fúvóskoncert

Jegyár elővételben: 1000 forint, helyszínen: 1500 forint

A MŰSORVÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK!

KangaTraining

Fitt Anyuka Boldog Baba

Kangatraining a szülés utáni legjobb mozgásforma, miközben kisbabádat sem kell másra hagynod. A szülés utáni változások és igények figyelembevételével erősíti és formálja az alakod.

- erősödnek a várandósság alatt meggyengült izmok
- formálja az egész testet
- segít leküzdeni a szülés utáni depressziót
- figyel a helyes babahordozásra

Let's Kanga!

manduca
DIDYMOS®
Talia, Woffmann
Das Babytragen

bea@kangatraining.hu

+36 20 482 5734

A BALATONFÜREDI VÁSÁRCSARNOK GAZDABOLTJÁBAN

2019. február 1-től március 2-ig

20% ÁRKEDVEZMÉNY

a készleten lévő árukból!

- NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK -

- állateleségek - kertészeti, borászati cikkek -
- műanyag áruk, stb.

SZAKTANÁCSADÁS

Nyitva: H-P: 7-17 Szo.: 7-13
Tel.: 87/341-039

KI LÁTOTT ENGEM? Lesznai Anna és Zoób Kati találkozása

MEGHOSSZABBÍTVÁ: MÁJUS 12-IG!

A kiállítás megtekinthető:
2018. augusztus 12-től 2019. május 12-ig,
a balatonfüredi Vaszary Galériában

Elképesztő történetek az agyról

Tudolvasmányok – könyvklub

2019. február 22-én 17.00 órakor

Norman Doidge: A változó agy – című könyvéről Pázmány József vendégeként tart előadást Viola Erzsébet tanár, aki a könyv kapcsán a változó agy, avagy a gondolkodás változása témáról beszél.

„Doidge könyve rendkívül és reménykeltő képet fest az emberi agy végtelen alkalmazkodókészségéről.” Oliver Sacks

Az előadás ingyenes, de foglaláshoz köthet. Helyeket foglalni a www.zsidokivalosagok.hu és a jegy.hu weboldalakon, valamint személyesen a helyszínen lehet.

ZSIDÓ KIVÁLÓSÁGOK HÁZA
Balatonfüred, Bajcsy-Zsilinszky Endre u. 32. ☎ 06 87 782-592
www.zsidokivalosagok.hu info@zsidokivalosagok.hu facebook.com/zsidokivalosagok

2019. I. félév

SZABADEGYETEM

BIBLIA az európai kultúrában

Dátum	Előadás sorsz.	Téma	Előadó
febr. 07.	1	Bevezetés az Ószövetségbe	Csizmadia Róbert
febr. 14.	2	Mózes első könyve	Dr. Tokics Imre
febr. 21.	3	Mózes második könyve	Kalocsai Tamás
febr. 28.	4	Mózes harmadik könyve	Dr. Ósz-Farkas Ernő
márc. 07.	5	Mózes negyedik könyve	Szabó Attila
márc. 14.	6	Mózes ötödik könyve	Csizmadia Róbert
márc. 21.	7	Józsue könyve	Prof. Dr. Tonhaizer Tibor
márc. 28.	8	Bírák könyve	Ócsai Tamás
ápr. 04.	9	Ruth könyve	Csizmadia Róbert
ápr. 11.	10	Sámuel első és második könyve	Szabó Attila
ápr. 18.	11	A királyok első és második könyve	Szilvási András
ápr. 25.	12	A krónikák első és második könyve	Fenyvesi Péter Pál
máj. 02.	13	Ezdrás könyve, Nehémiás könyve	Bátki Dávid Géza
máj. 09.	14	Eszter könyve	Csizmadia Róbert
máj. 16.	15	Jób könyve	Kalocsai Tamás

Minden előadás csütörtökönként 16 órakor kezdődik!

A SZABADEGYETEM mindenki számára nyitott, aki szeretné jobban megismerni és megérteni a Biblia könyveit.

Ebben a félévben az Ószövetség könyveinek irodalmi és kortörténeti, valamint teológiai áttekintését kísérhetik figyelemmel a résztvevők. A belépés díjtalan.

Szervező: Adventista Teológiai Főiskola

Információ: Kalocsai Tamás +36 30 664 3126

web.: <http://adventista.hu/balatonfured/> • face: <https://www.facebook.com/HNABalatonfured/>Helyszín: **Közösségi Ház** /8230 Balatonfüred, Kossuth Lajos u. 3.